ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ Ἀριθμὸς 32 Ἐν Κων[πόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 22 Αὐγούστου 1909

ΑΠ'ΟΛΑ ΔΙ'ΟΛΟΥΣ
ΕΠΙΚΑΙΡΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΘΝ ΠΕΡΙΘΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΘΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | Ἕκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 30
»	» ταῖς Ἐπαρχίαις.	» 40
»	» τῷ Ἐξωτερικῷ.	Φρ. 10

Λίαν προσεχῶς ὁ τίτλος τοῦ «ἘΠΙΚΑΙΡΟΥ» μετατρέπεται εἰς «ΧΡΟΝΙΚΑ», τὰ ὁποῖα θὰ περιέχουν πάντοτε ὕλην πρώτης τάξεως.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἀξιότιμοι συνδρομηταὶ ἵνα εὐαρεστούμενοι ἐμβάσωσι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι ὁ «Ἐπίκαιρος» διατρέχει τὸν ὄγδοον μῆνα ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Α. ΑΣΤΕΡΙΟΥ: *Ἀνὰ τὰ τείχη τῆς πόλεως.*
Γ. ΕΡΗΜΙΤΟΥ: *Τῆς ἀγάπης (ποίημα).*
ΓΚΥ ΔΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ: *Τὰ κοσμήματα (μετάφ. Λ. Γεωργίτση).*
FERNAND GREGH: *Ἡλιοβασίλεμα (μεταφ. Ὑπατίας).*
ΧΑΡΙΚΛΗ: *Παράξενο γέλοιο.*
Γ. ΦΙΛΗΝΤΑ: *Δέηση (ποίημα).*
ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα. (Μυθιστόρημα, συνέχεια).*
ΚΙΜΩΝ ΜΠΕΛΛΑΣ: *Στὴ μουσικὴ (ποίημα).*
Β. ΗΛΙΑΔΟΥ: *Τὸ φάνταγμα (διήγημα.)*
Α. Γ. ΚΑΙ Γ. Μ.: *Φιλολογία καὶ Τέχνη.*
Ἀνὰ τὸν κόσμον, Ὀλιγόστιχα, ἀστεῖα, ἀλληλογραφία.

ΑΝΑ ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ[1]

Α΄.

Τὰ Χερσαῖα.

Ἤδη πρὸς ὡς οἷόν τε συμπλήρωσιν τῶν ὅσων κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἡμέρας παρελείψαμεν, ἂς διαθέσωμεν τὴν τετάρτην ἡμῶν ἡμέραν ταύτην:

Οη΄.) *Ἀπὸ τοῦ πύργου τοῦ Ἀνεμᾶ ὃν εἰσελθόντες ἐκ τῆς ἔσω τῶν τειχῶν καταβόθρας καὶ ἐπισκεφθέντες κατὰ βάθος, ἐγκατελίπομεν ἔκ τινος ὀπῆς τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, ἀγούσης πρὸς τοὺς κήπους ἔξω, χωροῦμεν πρὸς μεσημβρίαν καὶ εὐθὺς μετ' αὐτὸν εἰς γωνιακὴν προεξοχὴν τοῦ τείχους, εἰς τὸ κάτω ἀριστερᾷ μέρος, βλέπομεν ἐντειχισμένον τεμάχιον ἀναγλύφου λίθου σταυροφόρου μετὰ ὑπὸ τὸν σταυρὸν γραμμῆς, οὔσης μέρος ἀποκοπέντος κοσμήματος:*

Οθ΄.) *Ἐπὶ τοῦ α΄ δ' ἐρχομένου τετραγ. πύργου ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη διστίχως ἐπὶ μαρμαρίνου διαζώματος:*

+ ΞΟϹ ΤΟ Υ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟϹ ΑΓΓΕΛΟΥ ΙΣΑΑΚΙΟΥ
ΠΥΡΓΟΣ ΕΚ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΟΥ ΜΕΗ ΒΑϹΙΛΕΙΟΥ
ΕΙϤ ,ϒΧΊΤ

(ὀπὴ) ***ος*** (;) ***το*** (κενὸν) ***ῦ αὐτοκράτορος Ἀγγέλου Ἰσαακίου πύργος ἐκ παραστάσεως*** (τ)***οῦ*** (;) ***με***(γάλου ἢ μέν;) ***βασιλείου, ἔτει ,ϛχϟϛ΄*** (6696=1188 μ. Χ.)

Πολὺ δυσνόητος εἶν' ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη εἰς πολλὰ σημεῖα καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ α΄ στίχου, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ β΄. Καὶ αὐτὴ ἡ χρονολογία τόσον ἀνεπιτυχῶς

(1) Ἡ παροῦσα μελέτη εἶναι συνέχεια ἄλλων μελετῶν δημοσιευθεισῶν ἄλλοτε ἐν τῷ «Ἐπικαίρῳ».

εἶναι τοῦ ς΄ σημειουμένου ὡς Τ μόνον, καὶ τοῦ ϊ ὡς Ι ἁπλοῦ, ὥστε ἐὰν δὲν ἐγνώριζέ τις τὸν χρόνον τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀναφερομένου αὐτοκράτορος θὰ ἐχρονολόγει ἴσως ἄλλως.

Ὁ Πασπάτης ἐν σελ. 39 ἀναγράφων ταύτην θέτει παύλας μὲν ἐν τοῖς ἀνωτέρω δύο δυσνοήτοις σημείοις·— τὰ ὁποῖα ἀδύνατον κατέστη καὶ ἐμοὶ νὰ ἐννοήσω ἐκ τοῦ μακρὰν, διότι σκύλλοι θεόρατοι τοῦ παρακειμένου ποιμνιοστασίου μ' ἐμπόδιζον εἰσχωρήσαντα ἐν τῇ αὐλῇ νὰ φθάσω μέχρι πλησίον—τὸ δὲ ϟ (=90) τῆς χρονολογίας ἐσημείωσε Π κακῶς, διότι τοῦτο σημαίνει ὡς γνωστὸν 900, δὲν τίθεται δ' ὡς εἰκὸς εἰς τὴν θέσιν τῶν δεκάδων· κ' ἐν τέλει θέτει + ἀνύπαρκτον, ἐκλαβὼν ὡς τοιοῦτον τὸ ὡς Τ σημειούμενον ς.

***Π΄.)** Ἐπὶ πλακὸς μαρμαρίνης ἐντειχισμένης ὑψηλὰ ἐν τῷ τείχει μεταξὺ τοῦ α΄ καὶ β΄ πύργου, πρὸς νότον τοῦ ἀνωτέρω, ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη καταμαυρισμένη ὑπὸ τῆς ἐπιδράσεως τῶν χρόνου καὶ δυσδιάκριτος ὡς ἐκ τούτου ἐν πολλοῖς :*

ΙΩΑΝΝΗϹ ΕΝ ΧΩ ΤΩ
ΘΩ ΠΙϹΤΟϹ ΒΑϹΙΛΕΥϹ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡ ΡΩΜΑΙΩΝ
Ο ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟϹ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ
ΑΥΓΟΥϹΤΟΝ ΤΗϹ Δ— —Ρ
Τ8 ϛΠΜΘ ΕΤΟΥϹ

Ἰωάννης ἐν Χ(ριστ)ῷ τῷ
Θ(ε)ῷ πιστὸς βασιλεὺς
καὶ αὐτοκράτωρ Ρωμαίων
ὁ Παλαιολόγος· κατὰ μῆνα
αὔγουστον τῆς δ΄ [;) ....(;)
τοῦ ϛπμθ΄ *(6949=1441 μ. Χ.)* ***ἔτους.***

Καὶ αὕτη ἡ ἐπιγραφὴ διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἀνωτέρω λόγον εἶναι δυσδιάκριτος, ὁ δὲ Πασπάτης ἐν τῷ τέλει τοῦ ε΄ στίχου, ὅπου δι' ἡμᾶς μόνον Ρ ἐφάνη, γράφει ΛϽΡ, δὲν γράφει ὅμως πρὸ τοῦ ἡγουμένου Δ τὸ ὑφ' ἡμῶν διακριθὲν C, ἀφίνων οὕτω τὸ ἄρθρον ΤΗϹ ὡς δοτικὴν ΤΗ, προηγουμένως δὲ διορθώνει κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ὀφθαλμῶν του ὀρθογραφῶν τὸ ΤΟΡ τοῦ γ΄ στίχου εἰς ΤΩΡ, τὸ δὲ τελικὸν C τῆς β΄ λέξεως τοῦ β΄ στίχου γράφει Σ.

* * *

Μετὰ ταῦτ' ἀπέρχομαι εἰς τὴν Καρσίαν πύλην οὐδέν τι ἔχων νὰ παρατηρήσω ἕτερον, διότι εἰς μάτην ἐπὶ πολὺ ἀνεζήτησα τὴν ἐν σελ. 41 δυσνόητον ἐπιγραφὴν τοῦ Πασπάτη, ἥτις ἴσως ἀναγινώσκεται :

+ ἔ(το)υς ϛωκε΄ *(6825=1317 μ. Χ.)*
Νοεμβρί[ου) (;) δ΄.

Ἂν οὕτως εἶν' ὀρθὴ ἡ ἀνάγνωσίς μου τότε μᾶς φέρει αὕτη εἰς τοὺς χρόνους τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Β΄, ὅστις οὕτω συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνακαίνισιν μέρους τῶν τειχῶν, πιθανῶς μᾶλλον κατὰ τῶν ἀγρίων Καταλανῶν, οὓς, ἀντὶ φίλων καὶ ὑποστηρικτῶν διὶ ὅπερ ἐκλήθησαν, ἔσχον ἐχθροὺς βαρβαροτάτους αἱ ἑλληνικαὶ χῶραι, ἢ κατὰ τῶν ἐπίσης τότε μεγάλως ἀναφαινομένων Τούρκων.

***Πα΄.)** Ἀπὸ τῆς Ἐγρὶ-καποῦ ταύτης ἐσωτερικῶς τῶν τειχῶν προχωρῶ πρὸς τὸ Ὑψηλὸν παλάτιον. Καθ' ὁδὸν συναντῶ τζαμὶ ἐγγὺς τοῦ ὁποίου βλέπω ἁπλοῦν κιονόκρανον σταυροφόρον.*

Ἕτερον ὅμοιον εὑρίσκω πρό τινος οἰκίας χρησιμεῦον ὡς σκαλοπάτι τῆς αὐλοθύρας.

* * *

Διά τινος ἐξωθύρας ὁδηγούσης πρὸς ἐκτεταμένην αὐλὴν εἰσέρχομαι καὶ ἀναβαίνω, τὸ γ΄ ἤδη, πρὸς τὸ Ὑψηλὸν παλάτιον.

Ἐνθυμοῦμαι ὅταν πρὸ μηνῶν ὡδήγησα ἐνταῦθα τὸ βῆμά μου, τῇ συνοδείᾳ ὁμάδος τινὸς μαθητικῆς ἐκδρομῆς, ὅτι διὰ νὰ εἰσέλθωμεν διὰ τῆς αὐτῆς ἐξωθύρας στερεωμένης διὰ λίθων ἔσωθεν ἐδέησε νὰ ἐκβιάσωμεν ταύτην, ἥτις κατόπιν ἰσχυρᾶς ἀντιστάσεως ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ. Ἔτι δὲ περισσότερον ἐνθυμοῦμαι τὴν κωμικὴν ἐκδήλωσιν τῆς ὀργῆς—δὲν ἦτο πλέον τραγικὴ ἡ ἐκδήλωσις αὕτη, σύνταγμα γάρ,—τοῦ διδάσκοντος εἰς παρακείμενον παρθεναγωγεῖον χότζα, ὅστις ἦλθε νὰ μᾶς ἐπιπλήξῃ διὰ τὴν ἐκβίασιν.—Ἓν τέταρτον ἐν τούτοις ὑπὸ τὴν παλάμην καὶ ἡ τρικυμία ἐκόπασεν.

Ἀλλ' αὐτὰ πάντα στιγμιαίως λησμονοῦνται ὅταν ἀναρριχῶμαι ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ Παλατίου.

Ὁποῖαι βεβαίως δόξαι καὶ ὁποῖα κλέη δὲν ἐδόνησαν τοὺς τοίχους του ἄλλοτε, καὶ ὁποίαν σήμερον καταφρόνησιν καὶ ὁποίαν ταπείνωσιν ὑφίσταται, μεθ' ὅλον τὸ ὑπέροχον ὕψος του, αὐτὸ τοῦτο δὲν δέχεται ἐκ μέρους ταπεινοτέρων ἀνδραπόδων καὶ τοῦ ἕροντος ἔτι σκώληκος, ὅστις περιπαθῶς λείχει τὰ κράσπεδά του!

Τὴν ἀφ' ὑψηλοῦ ἐπισκόπησιν καὶ τὸν θαυμασμὸν διαδέχεται ἡ ἀπὸ τῶν κάτω, ὅπου μετ' ὀλίγον εὑρέθην, καὶ ἐκ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς ἀνασκοπῆς καὶ τῆς πρὸς ὑψηλὸν ἐκπλήξεώς μου.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Εἷς Ἄγγλος λόρδος μεγίστης ἀξίας ἐπεσκέφθη μίαν ἡμέραν τὸν κόμητα Πόρτων εἰς τὴν οἰκίαν του. Ὁ μικρὸς σκύλος τοῦ κόμητος ἔδηξε τὸν λόρδον εἰς τὴν κνήμην.

— Μὴ φοβεῖσθε, εἶπεν ὁ κόμης. Ὁ μικρός μου σκύλος δὲν δαγκάνει ποτέ.

Ὁ λόρδος ὅστις δι' ἰσχυροῦ κτυπήματος τῆς ράβδου εἶχε ρίψῃ ἀναίσθητον τὸν σκύλον, ἀπήντησε :

— Μὴ φοβεῖσθε τίποτε, κύριε κόμη. Ἐγὼ δὲν κτυπῶ ποτὲ τοὺς μικροὺς σκύλους.

Εἷς κυνικὸς φιλόσοφος εὑρισκόμενος εἷς τι μέγαρον πλουτοκράτου, ὅπου τὰ πάντα ἀπήστραπτον ἐκ πολυτελείας καὶ καθαριότητος, ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἰδιοκτήτου.

— Ἐξέλεξα, εἶπεν ἀπαθῶς, τὸ ὀλιγώτερον ὡραῖον μέρος διὰ νὰ πτύσω.

ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ξέρεις πὼς σήμερα γιορτὴ μεγάλη ξημερόνει;
Ὁ χρόνος τῆς ἀγάπης μας ὁ πρῶτος τελειόνει
κι' ὁ δεύτερος γλυκοξυπνᾷ σ' ἀνατολὴ χρυσή.
Γι' αὐτὸ ν'ἀλλάξουμε πολλὰ καὶ πλούσια πρέπει δῶρα!
Μὰ τί νὰ γείνῃ ποῦ 'ς αὐτὴ βρεθήκαμε τὴν ὥρα
Φτωχὸς κ' ἐγώ, φτωχὴ κ' ἐσύ;

Πολὺ δὲν εἶναι τὸ κακό. Χειρότερ' ἂς μὴ δοῦμε!
Γῦρε σιμά μου τὰ παλιὰ μαζὶ νὰ θυμηθοῦμε...
Καὶ μ' ὅλενα τὴ φτώχεια μας, ἀγάπη μου χρυσή,
Πάλι, γιὰ δῶρο γιορτερό, ν' ἀλλάξουμ' ἔχει κάτι,
ποὖν' ἀπ' τὰ πλούτη πιὸ τρανὸ στὴ νιότη τὴ δροσάτη:
Φιλιὰ κ' ἐγώ, φιλιὰ κ' ἐσύ!

Δ. Ἐρημίτης.

GUY DE MAUPASSANT

ΤΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

Ἦτο μία ἀπὸ τὰς ὡραίας καὶ χαριτωμένας ἐκείνας κόρας, αἵτινες ἐγεννήθησαν, ὡσὰν κατὰ λάθος τοῦ πεπρωμένου, εἰς οἰκογένειαν ἀσήμων ὑπαλλήλων. Δὲν εἶχε προῖκα, δὲν εἶχεν ἐλπίδας, κανὲν μέσον διὰ νὰ γείνῃ γνωστή, νὰ ἐννοηθῇ, νὰ ἀγαπηθῇ, νὰ ὑπανδρευθῇ, μὲ ἕνα ἄνθρωπον πλούσιον καὶ διακεκριμένον καὶ ἀφέθη νὰ τὴν συζεύξουν μὲ ἕνα μικρὸν ὑπαλληλίσκον τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.

Ἐνεδύετο ἁπλᾶ μὴ δυναμένη νὰ ἔχῃ πολυτελῆ φορέματα· ἦτο ὅμως δυστυχὴς διότι αἱ γυναῖκες δὲν ἀναγνωρίζουν μήτε κοινωνικὴν θέσιν μήτε φυλήν, καθόσον ἡ ὡραιότης, ἡ χάρις καὶ τὰ θέλγητρά των ταῖς χρησιμεύουσιν ὡς ὑψηλὴ καταγωγὴ καὶ ὡς ὑψηλὴ οἰκογένεια.

Ἡ ἔμφυτος λεπτότης των, τὸ ἔνστικτον τῆς κομψότητος, ἡ εὐφυΐα τοῦ πνεύματός των, εἶναι ἡ μόνη ἱεραρχία των. Αὐτὴ καθιστᾷ τὰς κόρας τοῦ λαοῦ ἴσας μὲ τὰς μεγαλειτέρας κυρίας.

Ὑπέφερε λοιπὸν ἀδιακόπως, αἰσθανομένη ὅτι ἐγεννήθη δι' ὅλας τὰς ἀναπαύσεις καὶ τὰς πολυτελείας. Ὑπέφερε ἀπὸ τὴν πτώχειαν τῆς κατοικίας της, τὴν ἀθλιότητα τῶν τοίχων, τὴν ἁπλότητα τῶν καθισμάτων, τὴν ἀσχημίαν τῶν ταπήτων. Ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα μία ἄλλη γυναῖκα τῆς τάξεώς της δὲν θὰ ἀντελαμβάνετο κἂν, τὴν ἐβασάνιζαν καὶ τὴν ἀηδίαζαν. Ἡ θέα τῆς μικρᾶς Βρετώνης ἡ ὁποία ἔκαμνε μόνη τὸ πτωχό της νοικοκυριὸ ἐξήγειρε μέσα της ἀπελπισίας καὶ λύπας καὶ χαμένα ὄνειρα. Ἐσκέπτετο τοὺς σιωπηλοὺς ἀντιθαλάμους, τοὺς γεμάτους ἀπὸ ἀνατολικὰς εἰκονογραφίας, καὶ τοὺς φωτισμένους πλουσίως μὲ ἠλεκτρισμόν, τοὺς δύο θαλαμηπόλους μὲ τὴν κοντὴν περισκελίδα ποῦ ἐκοιμῶντο ἐπάνω εἰς τὰς εὐρείας ἕδρας, ναρκωμένοι ἀπὸ τὴν βαρεῖαν θερμότητα τοῦ **καλοριφέρ**. Ἐσκέπτετο τὰ μεγάλα σαλόνια μὲ τὰ πολυτελῆ ἐπιπλά των, τὰς μικρὰς αἰθούσας ὑποδοχῆς, τὰς κομψάς, τὰς μυρωμένας ποῦ ἦσαν καμωμέναι διὰ τὴν συνομιλίαν τοῦ ἀπογεύματος μὲ τὰς ἐμπίστους φίλας καὶ τοὺς γνωστοὺς καὶ περιζητήτους ἄνδρας, τῶν ὁποίων αἱ γυναῖκες ἐπιθυμοῦν καὶ θέλουν τὴν προσοχήν.

Ὅταν ἐκάθητο διὰ νὰ φάγῃ ἐμπρὸς εἰς τὴν στρογγύλην τράπεζαν, ἥτις ἦτο σκεπασμένη μὲ ἕνα ἀκάθαρτον ἐπικάλυμμα, ἀπέναντι τοῦ συζύγου της, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν θέαν τῆς σούπας ἐγρύλλιζεν ἀπὸ εὐχαρίστησιν, ἐκείνη ἐσκέπτετο τὰ λεπτὰ γεύματα, τὰ ἀστραποβολοῦντα ἀσημικά, τὰ θαυμασίως πολυτελῆ πιάτα μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ἄλλοι ἔτρωγον τὴν ροδίνην σάρκα εὐγεύστων πτηνῶν.

Δὲν εἶχε τουαλέττας, δὲν εἶχε κοσμήματα, δὲν εἶχε τίποτε. Καὶ ὅμως ἐκείνη δὲν ἀγαποῦσε τίποτε ἄλλο ἀπὸ αὐτά· ἠσθάνετο ὅτι ἦτο καμωμένη γι' αὐτά. Ἐπιθυμοῦσε τόσον νὰ ἀρέσῃ, νὰ εἶναι ζηλευτή, νὰ εἶναι ἐλκυστικὴ καὶ περιζήτητος.

Εἶχε μίαν πλουσίαν φίλην, μίαν συμμαθήτριαν τοῦ μοναστηρίου, τὴν ὁποίαν δὲν ἤθελε πλέον νὰ ἐπισκεφθῇ· τόσον ὑπέφερεν ἐπιστρέφουσα.

Καὶ ἔκλαιεν ὁλοκλήρους ἡμέρας ἀπὸ λύπην, μετάνοιαν, ἀπογοήτευσιν, ἀηδίαν.

Ἕνα βράδυ ὁ σύζυγός της ἐπέστρεψε μὲ θριαμβευτικὸν ὕφος κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα μεγάλον φάκελλον.

— Νά, τῆς εἶπε, κάτι τι γιὰ σένα.

Ἐκείνη ἔσχισεν ἀμέσως τὸν πλίκον καὶ ἐξήγαγεν ἐπισκεπτήριον τυπωμένον φέρον τὰ ἑξῆς:

«Ὁ ὑπουργὸς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως κοὶ ἡ Κα Καρόλου Ραμπονὼ παρακαλοῦν τὸν Κον καὶ τὴν Καν Λουαζὲλ νὰ τοῖς κάμουν τὴν τιμὴν νὰ περάσουν τὴν ἑσπέραν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ὑπουργείου, τὴν δευτέραν 28 Ἰανουαρίου».

Ἀντὶ νὰ θαμβωθῇ, ὅπως τὸ ἐπερίμενεν ὁ σύζυγός της, ἔρριψε μὲ περιφρόνησιν τὴν πρόσκλησιν ἐπὶ τῆς τραπέζης ψιθυρίζουσα:

— Τί θέλεις νὰ τὴν κάμω;

— Ἀλλά, ἀγαπητή μου, ἐσκεπτόμην ὅτι θὰ εὐχαριστεῖσο. Δὲν βγαίνεις ποτέ, καὶ σοῦ παρουσιάζεται μία ὡραία εὐκαιρία νὰ τὸ κάμῃς. Ἐκουράσθηκα τρομερὰ διὰ νὰ τὴν ἀποκτήσω. Ὅλοι ζητοῦν· ἀλλὰ δὲν δίδουν πολλὰς εἰς τοὺς ὑπαλλήλους. Θὰ ἰδῇς ἐκεῖ ὅλον τὸν ἐπίσημον κόσμον.

Τὸν παρετήρει μὲ ὠργισμένον βλέμμα, καὶ ἠρώτησε μὲ ἀνυπομονησίαν:

— Τί θέλεις νὰ βάλω στὴν ράχι μου γιὰ νὰ πάω;

Δὲν εἶχε σκεφθῆ δι' αὐτό· ἐψιθύρισε:

— Μά... τὸ φόρεμα ποῦ φορεῖς εἰς τὸ θέατρο... Μοῦ φαίνεται πολὺ καλό...

Ἐσιώπησεν, ἔκπληκτος, παραζαλισμένος, βλέπων ὅτι ἡ σύζυγός του ἔκλαιε.

Δύο μεγάλα δάκρυα ἐκυλίοντο βραδέως ἀπὸ τὰς γωνίας τῶν ὀφθαλμῶν της εἰς τὰς γωνίας τοῦ στόματος.

Ὁ κ. Λουαζὲλ ἐψιθύρισε:

— Τί ἔχεις; Τί ἔχεις;

Ἀλλά, μὲ μίαν βιαίαν προσπάθειαν, εἶχεν ὑπερνικήσῃ τὴν θλῖψίν της καὶ ἀπήντησε μὲ φωνὴν ἥσυχον, σπογγίζουσα τὰς ὑγρὸς παρειάς της:

— Τίποτε. Μόνο δὲν ἔχω φόρεμα καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἠμπορῶ νὰ πάω σαὐτὴν τὴν ἑορτή. Δῶσε τὴν πρόσκλησιν σὲ κανένα συνάδελφόν σου, τοῦ ὁποίου ἡ γυναίκα νὰ εἶνε καλλίτερα σκεπασμένη ἀπὸ μένα.

Ἦτο ἀπηλπισμένος. Ὑπέλαβεν:

— Ἔλα Ματίλδη. Πόσο θὰ κόστιζε μιὰ τουαλέτα ὑποφερτή, ποῦ θὰ εἰμποροῦσε νὰ σὲ χρησιμεύσῃ καὶ εἰς ἄλλαις εὐκαιρίαις; κάτι τι πολὺ ἁπλό...

Ἐσκέφθη μερικὰ λεπτά, τακτοποιοῦσα τοὺς λογαριασμούς της καὶ συλλογιζομένη τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ χωρὶς νὰ ἐπισύρῃ μίαν κατηγορηματικὴν ἄρνησιν καὶ μίαν τρομαγμένην ἐπιφώνησιν τοῦ οἰκονόμου ὑπαλληλίσκου.

Ἐπὶ τέλους ἀπήντησε διστάζουσα:

— Δὲν ξεύρω ἀκριβῶς, ἀλλὰ νομίζω ὅτι τετρακόσια φράγκα...

Ὠχρίασε νὸλίγον, διότι προώριζεν ἀκριβῶς τὸ ποσὸν αὐτὸ διὰ νὰ ἀγοράσῃ ἕνα ὅπλον κυνηγετικὸν κατὰ τὸ προσεχὲς θέρος.

Ἐν τούτοις εἶπεν:

— Ἔστω. Σοῦ δίδω τὰ τετρακόσια φράγκα. Ἀλλὰ προσπάθησε νὰ ἔχῃς ἕνα εὔμορφο φόρεμα.

Ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς ἐπλησίαζε καὶ ἡ Κα Λουαζὲλ ἐφαίνετο λυπημένη, ἀνήσυχος, περίφροντις. Ἡ τουαλέτα ἐν τούτοις ἦτο ἑτοίμη. Ὁ σύζυγός της τῆς εἶπεν ἕνα βράδυ:

— Τί ἔχεις; Εἶσαι περίεργη αὐτὲς τὶς μέρες.

Καὶ ἐκείνη ἀπήντησε:

— Στενοχωροῦμαι ποῦ δὲν ἔχω νὰ βάλλω ἕνα κόσμημα, μιὰ πέτρα. Θὰ φαίνουμε φτωχειά. Θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴν πάω σαὐτὴν τὴν ἑσπερίδα.

Ὁ σύζυγός της ὑπέλαβε:

— Θά βάλῃς φυσικὰ ἄνθη. Εἶναι πολὺ σὶκ αὐτὴν τὴν ἐποχή. Μὲ δέκα φράγκα θὰ ἔχῃς δύο ἢ τρία θαυμάσια τριαντάφυλλα.

Δὲν ἐπείσθη διόλου.

— Ὄχι... Εἶναι πολὺ ταπεινωτικὸν τὸ νὰ ἔχῃς πτωχικὸ ὕφος μέσα σὲ πλούσιες κυρίες.

Ἀλλὰ ὁ σύζυγός της ἀνέκραξε:

— Τί ἀνόητη ποῦ εἶσαι! Πήγαινε νὰ βρῇς τὴν Καν Φορεστιὲ καὶ ζήτησέ της νὰ σοῦ δανείσῃ τὰ κοσμήματά της. Εἶσθαι ἀρκετὰ φίλαι γιὰ νὰ εἰμπορῇς νὰ τὸ κάμῃς.

Ἔβγαλε μιὰ χαρούμενη φωνή:

— Ἀλήθεια. Δὲν τὸ εἶχα σκεφθῆ.

Τὴν ἑπομένην μετέβη εἰς τῆς φίλης της καὶ τῆς διηγήθη τὴν στενοχωρίαν της.

Ἡ Κα Φορεστιὲ ἐπῆγεν εἰς τὸ ἐρμάριόν της, ἐπῆρεν ἕνα μεγάλο κιβώτιον, τὸ ἔφερε, τὸ ἤνοιξε καὶ εἶπεν εἰς τὴν Καν Λουαζέλ:

— Διάλεξε, ἀγαπητή μου.

Εἶδε πρῶτα βραχιόλια, κατόπιν ἕνα περιδέραιον ἀπὸ διαμάντια, ἔπειτα ἕνα βενετικὸ σταυρὸ ἀπὸ χρυσὸν καὶ πολυτίμους λίθους θαυμάσια κατειργασμένους. Ἐδοκίμαζε τὰ κοσμήματα ἐμπρὸς εἰς τὸν καθρέπτην, ἐδίσταζε, δὲν εἰμποροῦσε νὰ ἀποφασίσῃ νὰ τὰ ἀφίσῃ, νὰ τὰ ἐπιστρέψῃ. Ἠρώτα διαρκῶς:

— Δὲν ἔχεις τίποτε ἄλλο;

— Μὰ βέβαια. Διάλεξε. Δὲν ξεύρω τί σὲ ἀρέσει...

Αἴφνης ἀνεκάλυψεν εἰς ἕνα κουτὶ ἀπὸ μαῦρο ***σατὲν*** ἕνα θαυμάσιον περιδέραιον ἀπὸ ἀδάμαντας. Ἡ καρδία της ἤρχισε νὰ κτυπᾷ ἀπὸ ἐπιθυμίαν ἀκράτητον. Αἱ χεῖρές της ἔτρεμαν ὅταν τὸ ἤγγιζε. Τὸ ἐπέρασε πέριξ τοῦ στήθους της καὶ ἔμεινεν ἐν ἐκστάσει.

Κατόπιν ἠρώτησε διστάζουσα, γεμάτη ἀπὸ ἀγωνίαν:

— Εἰμπορεῖς νὰ μοῦ τὸ δανείσῃς;... μόνο αὐτό...

— Μά, ναί, βέβαια.

Ἐπήδησεν εἰς τὸ λαιμὸν τῆς φίλης της, τὴν ἐφίλησε μὲ παραφορὰν καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησε μὲ τὸν θησαυρόν της.

Ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς ἦλθεν. Ἡ Κα Λουαζὲλ ἔσχε μίαν ἐπιτυχίαν. Ἦτο ὡραιοτέρα ἀπὸ ὅλας, κομψή, χαριτωμένη, γελαστὴ καὶ τρελλὴ ἀπὸ χαράν. Ὅλοι οἱ ἄνδρες τὴν ἔβλεπαν, ἠρώτων τὸ ὄνομά της, ἔζήτουν νὰ τῇ παρουσιασθοῦν. Ὅλοι οἱ ἀκόλουθοι τοῦ ὑπουργείου ἤθελον νὰ χορεύσουν μαζί της. Ὁ ὑπουργὸς τὴν ἀντελήφθη.

Ἐχόρευε μὲ μέθην, μὲ παραφοράν, τρελλαμένη ἀπὸ τὴν εὐχαρίστησιν, μὴ σκεπτομένη πλέον τίποτε, μέσα εἰς τὸν θρίαμβον τῆς ὡραιότητός της, εἰς τὴν δόξαν τῆς ἐπιτυχίας της, εἰς ἓν εἶδος νέφους εὐτυχίας καμωμένου ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἐπαίνους, ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς θαυμασμούς, ἀπὸ αὐτὴν τὴν νίκην τὴν τόσον γλυκείαν καὶ τόσον τελείαν εἰς τὴν καρδίαν τῶν γυναικῶν.

Ἀνεχώρησε περὶ τὴν 4ην τῆς πρωΐας. Ὁ σύζυγός της, ἀπὸ τὸ μεσονύκτιον ἐκοιμᾶτο εἰς ἕνα ἔρημο μικρὸ σαλόνι μὲ τρεῖς ἄλλους κυρίους, τῶν ὁποίων αἱ γυναῖκες διεσκέδαζον ἀρκετὰ καλά, χορεύουσαι. Τῆς ἔρριψεν εἰς τοὺς ὤμους τὰ φορέματα τὰ ὁποῖα ἔφερε διὰ τὴν ἔξοδον,— ταπεινὰ φορέματα τῆς συνηθισμένης της ζωῆς, τῶν ὁποίων ἡ πτώχεια ἀπετέλει ὀδυνηρὰν ἀντίθεσιν μὲ τὴν κομψότητα τοῦ φορέματος τοῦ χοροῦ. Τὸ ἠνόησεν ἐκείνη καὶ ἠθέλησε νὰ διαφύγῃ, διὰ νὰ μὴ παρατηρηθῇ ἀπὸ τὰς ἄλλας κυρίας, αἵτινες ἦσαν σκεπασμέναι μὲ πλούσια καλύμματα. Ὁ Λουαζὲλ τὴν συνεκράτησε.

— Περίμενε λοιπόν, τῆς εἶπε. Θ'ἁρπάξῃς κρύο ἔξω. Πάω νὰ φωνάξω ἕνα ἀμάξι.

Ἀλλὰ ἐκείνη δὲν τὸν ἤκουσε καὶ κατήρχετο γρήγορα τὴν κλίμακα. Ὅταν εὑρέθησαν εἰς τὸν δρόμον, δὲν εὗρον ἄμαξαν καὶ ἤρχισαν νὰ ζητοῦν, φωνάζοντες ὀπίσω ἀπὸ τοὺς ἀμαξηλάτας ποῦ ἔβλεπαν νὰ περνοῦν ἀπὸ μακρυά.

Κατῆλθον πρὸς τὸν Σηκουάνα ἀπηλπισμένοι. Ἐπὶ τέλους εὗρον παρὰ τὴν προκυμαῖαν ἕνα ἀπὸ τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα ἀμάξια, τὰ ὁποῖα δὲν βλέπει τις πλέον εἰς τὰ Παρίσια παρὰ ὅταν ἔλθῃ ἡ νύξ, ὡσὰν τὴγ ἡμέραν νὰ ἐντρέποντο δια τὴν ἀθλιότητά των.

Τοὺς μετέφερεν ἕως τὴν θύραν των, ὁδὸς τῶν Μαρτύρων· ἀνῆλθον λυπημένοι εἰς τὰ δωμάτιά των. Ὅλα εἶχαν τελειώσει δι' ἐκείνην. Ὁ σύζυγός της ἐσκέπτετο ὅτι ὤφειλε νὰ εὑρίσκεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὰς δέκα.

Ἔβγαλε τὰ φορέματα ποῦ ἐσκέπαζαν τοὺς ὤμους της, ἐμπρὸς εἰς τὸν καθρέπτην, διὰ νὰ ἰδῇ ἀκόμη μίαν φορὰν τὸν θρίαμβόν της. Ἀλλ' ἔξαφνα ἔρριψε μιὰ μεγάλην φωνήν. Δὲν εἶχε πλέον τὸ περιδέραιόν της!

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἑπόμενον).

Λ. Γεωργίτσης

FERNAND GREGH

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΜΑ

Νύχτα στὴν πόλη μακρυά, φῶς στὰ χωράφια ἐπάνω,
Φῶς στὰ χωράφια, ποῦ λεπτὴ ὁμίχλη τὰ σκεπάζει,
Νύχτα στὴν πόλη μακρυά, τραγούδια, ἀντάρα, θρῆνος
Λάμψη γλυκειὰ καὶ μυστικὴ τῆς μέρας ποῦ πεθαίνει
Πάνω στοὺς κάμπους, ποῦ φιλεῖ τὸ βραδυνὸ τ' ἀγέρι.

Φῶς στὸ λειβάδι τὸ χλωρό, μὲ τὰ πολλὰ κοπάδια,
Φῶς μέσ' τὰ δάση, ποῦ χρυσῆ γαλήνη τὰ γεμίζει,
Ποῦ ἀντηχοῦν ἐδῶ κι' ἐκεῖ μισοσβυσμένοι ἦχοι
Καὶ κλαῖνε κάπου σιγανὰ βραχνὲς φωνὲς βατράχων
Μέσα στοὺς πρίνους τοὺς πυκνοὺς στῆς ρεμματιᾶς τὴν ἄκρη.

Νύχτα στὴν πόλη μακρυά, τραγούδια, ἀντάρα, θρῆνος
Στὴν πόλη τὴν τρισκότεινη μέσ' 'στοὺς καπνοὺς ντυμένη.
Ποῦ τρεμοσβύνουν πένθιμα λυχνάρια θαμπωμένα,
Στὴν πόλη, ὅπου οἱ κακοὶ καὶ οἱ τρελλοὶ φωλιάζουν,
Νύχτα στὴν πόλη μακρυά, φῶς στὰ χωράφια πάνω.

Βόσπορος. ***Ὑπατία.***

Ἀκοῦστε τὴν διήγησιν ἑνὸς τερατολόγου:

«Εἶδε, λέγει, ἕνα ἐλέφαντα νὰ κλαίῃ μπροστὰ σ' ἕνα πιάνο».

Καὶ διατί νομίζετε;

«Διότι ἀνεγνώρισεν ὅτι τὰ πλῆκτρα τοῦ πιάνου εἶχον κατασκευασθῇ ἀπὸ τὰ κόκκαλα... τῆς μάνας του».

ΠΑΡΑΞΕΝΟ ΓΕΛΟΙΟ

(Ἱστορία γιὰ παιδιὰ καὶ γιὰ μεγάλους)

Ὁ Γιάννης ὁ Τριαντάφυλλος ἦτανε διαλαλητὴς στ' ὄμορφο χωριό. Καὶ ἦτανε ξανθὸ παλληκάρι, χλωμὸ καὶ συμπαθητικό. Καὶ εἶχε παραπονιάρικη τὴ φωνὴ καὶ γλυκὰ τὰ μάτια. Τάχα γιατὶ ἦτανε διαλαλητής;... Κανεὶς δὲν τό 'ξερε αὐτό, οὔτε ὁ ἴδιος τὸ 'μολόγησε ποτές. Τάχα νὰ τό 'ξερε κι' ὁ ἴδιος!...

Τὸν ἄκουσα ἕνα πρωὶ καὶ βγῆκα στὸ παράθυρο νὰ τὸν κυττάξω.

Διαλαλοῦσε τόσο λυπητερὰ ἐκεῖνο τὸ ἀνοιξιάτικο τὸ πρωί! καὶ χαμήλωνε τὰ μάτια του τὰ γλυκὰ κι' ἔσερνε ποιητικὰ τὴ φωνή του καὶ τοῦ σπάραζε, θαρρεῖς, τὰ σωθικὰ τὸ μαῦρο μήνυμα ποῦ διαλαλοῦσε ἐκεῖνο τὸ ἀνοιξιάτικο τὸ πρωί ὁ Γιάννης ὁ διαλαλητής, τὸ παλληκάρι τὸ ξανθὸ μὲ τὰ γλυκὰ τὰ μάτια

— Ἀδελφοίμι! Ἡ Κατηνούλα τοῦ Ἀντωνάκη τοῦ λεφτουργοῦ ἡ κόρη πρὸς Κύυυριον ἀπεδήηημησεεε! Ἡ ὥρα πέντε ὁρίσατε εἰς τὴν κηδείαάν της...

Καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο ἀργὰ καὶ συρτὰ καὶ μ' ἕνα παράπονο τρυφερὸ καὶ σὰν κλαψιάρικα λίγο:

— Ἡ Κατηνούλα, ἀδελφοί, τοῦ Ἀντωνάκη ἡ μικροθυγατέρα στοῦ Ἀηγιώργη τὸ μαχαλᾶ.

Καὶ κανεὶς δὲν κύτταξε, κεῖνο τὸ πρωὶ τὰ μάτια του τὰ μουσκεμένα, μήτε τὰ δάκρυα του πρόσεξε τὰ δυὸ π' ἀργοκυλήσανε στὰ μαραμμένα μάγουλά του, σὰ διάβαινεν ἀπ' τὸ σοκάκι τὸ στενό, ὁ Γιάννης ὁ διαλαλητής, τὸ παλληκάρι τὸ ξανθό, μὲ τὰ γλυκὰ τὰ μάτια.

Καὶ κάποιο ἄλλο ἕνα πρωί, σαράντα μερόνυχτα ἀπὸ τὸ θάνατο τῆς Κατηγούλας, δὲν ἦταν Κεῖνος! Ἦταν ἀλλοιώτικη αὐτὴ ἡ φωνὴ ποὺ διαλαλοῦσε τὸν πεθαμένο χονδρὴ φωνή. Δὲν ἔμοιαζε τὴν παραπονιάρικη ψαλμουδιὰ τοῦ Γιάννη... Καὶ σὲ λίγο, ὁ Νεκροθάφτης ὁ Κωστῆς, βαριὰ καὶ χοντρὰ καὶ σὰν πεῤῥήφανα κάπως:

— Ὁ Γιάννης ὁ Τριαντάφυλλος, ἀδελφοί, ὁ διαλαλητὴς πάει καὶ Κεῖνος!...

— Νὰ ἐσὺ τάχα θὰ μείνεις! Ἀπολογήθηκεν πεισματικὰ ἀπὸ τὴ βρύση ποῦ ἔπερνε νερὸ ἡ γυναῖκα μὲ τὰ μεγάλα μάτια καὶ τὰ σγουρόξανθα μαλλιά.

— Καὶ ποιὸς θὲ ν' ἀπομείνῃ δὲ μοῦ λὲς κουμπάρα! Τῆς ἀποκρίθηκε πονηρά, ἀπ' τὸ παράθυρο τ' ἀντικρυνό, ὁ Χρόνης, τὸ γεροντάκι τὸ στεγνὸ μὲ τὰ πυκνὰ τὰ φρύδια.

Ἡ ὄμορφη γυναῖκα δὲν ἀντιμίλησε πιά. Πῆρε τὴ στάμνα της τὴν πλουμιστὴ καὶ τράβηξεν ἀπ' τὸν κατήφορο ζερβά, σὰ λυπημένη λίγο. Στὸ δρόμο ὅλο καὶ μουρμούριζε κάτι παράξενα λόγια. Καὶ δὲν πρόσεξε, μόν' χτύπησε στὴν πέτρα τοῦ πεζοδρομιοῦ κ' ἔκαμε θρύμματα τὴ στάμνα της τὴν πλουμιστή, ποῦ μάστορης ἀληθινὸς τῆς εἶχε πλάσει τὸ λαιμὸ θαλασσογέννητη γοργόνα.

— Κ' ἐγὼ σὲ νόμιζα γερή. κ' ἔλεγα πῶς δὲ θὰ 'σπα-

νες ποτές. Κ' ἐσὺ ἔσπασες! Κρῖμας! Κι' ἀπ' τὸ παράθυρο τ' ἀντικρυνὸ ὁ γέρο Χρόνης δὲν ἀντιμίλησε πιά. Μόν' κύτταξε τὴν ὄμορφη γυναῖκα, τὴν ξανθιά, καὶ βαρυκούνησε τὸ κεφάλι του σὰ νὰ μιλοῦσε μὲ κάποιον.

Καὶ γέλασε!

Πρώτη φορὰ ποῦ γελοῦσε τέτοιο γέλοιο τὸ γεροντάκι τὸ στεγνὸ μὲ τὰ πυκνὰ τὰ φρύδια· Κ' ἦταν τόσο παράξενο τὸ γέλοιο του ἐκεῖνο! . . .

Κιὸ ***Χαρικλῆς.***

ΔΕΗΣΗ

Τὸ Ἄπειρο στὴν ψυχή μου μέσα νοιώθω
σὰν ἔρωτα, ποὺ τὸ εἶναι μου φαρδὺ
τετράπλατο, κι' ἁγνὸ κάθε μου πόθο
μορφώνει, καὶ μοῦ ἀγγελοτραγουδεῖ,

Κι' ἀπὸ τ' ἀγγελικό του τὸ τραγούδι
ρουφήξανε τὰ δυό μου χείλια ἀχό,
ψηλὰ τὸν ἀπετάξαν, καὶ σὰ χνούδι
χαϊδεύει τῶν οὐράνιων τὸ μυχό.

Ἄκου τί λὲν τὰ λαλητά του χάδια:
— Τοῦ Ἄπειρου καὶ τοῦ Ἁγνοῦ, ὦ Ἐσύ, πηγή,
μὲ τοῦ δικοῦ σου «θέλω» τὰ μαγνάδια
φασμένος πόθος μέσα μου ριγεῖ.

Δόσε, σὰν πῶς, μέσ' ἀπ' τὸ θυμιατήρι
ὁρατὸς μόσκος σὰν ἀχνοπετῆ,
πυκνογεμίζουν τὸ ἱερό σου γῦρι
μὲ νήματα ὑφαντοὶ λιβανωτά,

τὸν ἄπειρο μου πόθο νὰ γεμίζουν
ἔρωτα μῦρα ἀπ' τὴν ψυχὴ ἐκείνης
ποὺ κάθε μου πνοὴ καὶ παλμὸς γι' αὐτὴ ζοῦν
μὲ ζωὴ μελαχολίας ἐρατεινῆς.

Δόσε, Πατέρα, κάθε καρδιοχτύπι
δικό της σὰν ἀντίλαλος νὰ ἠχεῖ
κάθε δικοῦ μου, κ' οἱ καρδιές μας—κῆποι
μ' εὐνωμοσύνης ἄνθια—μιὰ βροχὴ

αἰσθηματοποτίστρα νὰ ρουφοῦνε
ἀπ' τοῦ «εὐδοκῶ» Σου τὰ γλυκὰ πελάη,
κι' ἁρμονικὰ ἑνωμένες νὰ λαλοῦνε
ὕμνους θρησκείας κι' ἀγάπης πλάϊ μὲ πλάϊ.

Ὦ! καὶ ν' ἀντιλαλεῖ ἡ μακαριωσύνη
στὸν ἅγιο, αὐτῶν τῶν ὕμνων, τὸ σκοπό,
μ' ἀγάπη ἡ πίστη σμίγοντις νὰ χύνει
στὶς ὕπαρξές μας βάμμα χαρωπό!

Γ. Φιλήντας.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

« Ὁ γυιός σου μοῦ ἔκλεψε τὴ γκόνα μου. Νὰ τόρα, δὲν εἶνε λίγη ὥρα ποῦ βγῆκε ἀπὸ τὴν πόρτα μου. Ποῦθ' ἐτραβήξανε, δὲν ἠξέρω. Τοῦ λόγου σου σὰν πατέρας ποῦ εἶσαι, καὶ κάτι θὰ ὑποπτεύεσαι, ζητάω νὰ μὲ βοηθήσῃς. Θέλω τὴ γκόνα μου ἀτόψε, νὰ τὴν πάρω στὸ σπίτι, νὰ γυρίσῃ κόντε μου, πρὶν τὸ μάθῃ ὁ κόσμος καὶ χαθῇ ἡ ὑπόληψί μου. Ὕστερα βλέπουμε τί θὰ ἀπογένῃ. »

Ὁ Τοκαδέλος ἐξεπλάγη πολύ. Ἐστάθη στιγμάς τινας ἄφωνος καὶ ἐθώπευσε μὲ τὰς δύο χεῖρας τὰς φαβορίτας του· χωρὶς δὲ νὰποβάλῃ ὁλωσδιόλου τὸ θεατρικόν του ὕφος, ἀπήντησε :

«Γιακουμάκη, τ' εἶνε τοῦτα ποῦ ἀκούω ; Συφορὰ μεγάλη! Ἀπὸ κεῖνο ποῦ μπορῶ καὶ ξέρω κ' ἐγὼ θὰ σὲ βοηθήσω. Ἔλα καὶ κάτι ὑποθέτω. Ἔλα γλήγορα, μὴ χάνουμε καιρό ».

Εἰσῆλθαν καὶ οἱ δύο εἰς τὸ προαύλιον. Τὰ κατόπιν ἦσαν ἐνέργεια καὶ κίνησις πυρετώδης. Ἀφυπνίσθη ὁ Μανθαῖος καὶ διετάχθη « νὰ ζέξῃ εἰς τὸ μινοῦτο τὸ καροτσῖνο ». Ἕως οὗ δὲ ἀνεβῇ μίαν στιγμὴν ὁ Τοκαδέλος νὰ πληροφορήσῃ περὶ τῶν συμβαινόντων τὴν κοντέσσα, διὰ νὰ μὴ ἀνησυχήσῃ τυχόν, ὁ καλὸς ἱπποκόμος, μολονότι κατὰ τὴν παλαιάν του συνήθειαν ἐμουρμούρισεν ὀλίγον, εἶχεν ἑτοιμάσει πρὸς ἀναχώρησιν τὸ ἁμάξι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνῆλθαν ὁ Στέφας καὶ ὁ Τοκαδέλος.

« Ἐστὶ Βαρές, γλήγορα ὅσῳ μπορεῖς ! »

Καθ' ὁδὸν ὁ Τοκαδέλος ἐπεξήγησε πρὸς τὸν Γιακουμάκην τὴν ἐνέργειάν του καὶ τοῦ ἀνεκοίνωσε τὰς ἐλπίδας του. Εἶχε μάθει κατὰ σύμπτωσιν ὅτι ὁ Τώνης του ἐσυμφωνοῦσε μίαν ἅμαξαν ἀνθρώπου ἰδικοῦ του νὰ τὸν φέρῃ ἀπόψε εἰς Βαρές. Τὴν ἀσήμαντον λεπτομέρειαν, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐλαχίστην εἶχε δώσει προσοχήν, συνέδεσεν ἀμέσως μὲ τὸ περιστατικόν, τὸ ὁποῖον κατήγγειλεν ὁ Στέφας. Εἰς Βαρές, τοποθεσίαν ἐξοχικήν, ὀλίγον ἀπέχουσαν τῆς πόλεως, ὑπῆρχε τὸ κτῆμα κυρίου τινός, στενοῦ φίλου τοῦ Τώνη, μετὰ τοῦ ὁποίου αὐτὰς τὰς ἡμέρας τὸν ἔβλεπε πολὺ συχνά· Τὸ κτῆμα αὐτὸ δὲν ἐκατοικεῖτο, διότι οἰκογένειαν μὲν δὲν εἶχεν ὁ ἰδιοκτήτης, μόνον δὲ τοὺς μῆνας τῆς ἐργασίας, τοῦ τρύγου, ἐγκατέλειπε καὶ αὐτὸς τὴν οἰκίαν τῆς πόλεως. Ἐκεῖ ἀφεύκτως θὰ ὠδήγει ὁ Τώνης τὴν Μαργαρίταν. Ἦτο κατάλληλον καὶ ἀσφαλὲς τὸ καταφύγιον . . . Καὶ τὸ ἁμάξι ἔτρεχεν ἐπὶ τῆς λεωφόρου τῶν Ὑψωμάτων, καὶ ὁ Γιακουμάκης, φωτισμένος πλέον περὶ τῶν συμβαινόντων, διηγεῖτο μὲ συγκεκομμένας φράσεις τἀποψινά του συμβάντα : « Τί θὰ πῇ ὁ κόσμος τώρα! τί θὰ πῇ !», διότι τί θὰ ἔλεγεν αὐτὸς διὰ τὴν ἀπείθειαν καὶ τὸ θράσος τῆς ἐγγονῆς του, πρὸς στιγμὴν τὸ ἐλησμόνει, ὅπως καὶ ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος Τοκαδέλος. . .

« Καλὲ τ' εἶν' ἐκεῖ κάτου ; » ἠρώτησεν ὁ τελευταῖος οὗτος πρῶτος διακρίνας μακράν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς λευκαζούσης ὁδοῦ, μελανόν τιναν καὶ ὁσαθῆ ὄγκον .

Ὁ Μανθαῖος συνεκέντρωσε τὸ ἀέτειον βλέμμα του, ἀλλὰ μετ' ἀρκετὴν ὥραν ἠμπόρεσε νἀποκριθῇ μὲ κάποιαν πεποίθησιν :

« Ναῖσκε . . . εἶνε μία καρότσα . . . κάτι θἄπαθε καὶ στέκεται ἐδεκεῖ , »

Καὶ βαθμηδὸν ἐφ' ὅσον ἐπροχώρουν :

« Ἔ, ἔντηνε ! . . , Εἶνε πεζεμένοι οἱ ἀθρῶποι καὶ πολεμᾶνε νὰν τὴ φτειάσουνε.

— Οἱ δικοί μας θὰ νἄνε ! » ἀνέκραξεν ὁ Τοκαδέλος. « Βλέπω καὶ μία γυναῖκα μὲ τὰ μαῦρα »·

Ὁ Γιακουμάκης, ὁ ὁποῖος δὲν ἔβλεπε καλὰ ὅσον οἱ δύο ἄλλοι, περιωρίσθη νὰ αἰσθανθῇ ἕνα παλμὸν ἀνησύχου χαρᾶς. Τί

καλὰ νὰ τοὺς εὕρισκαν ἔτσι στὸ δρόμο! . . . Ἀλλ' ὅταν ἐπλησίασαν εἰς καλὴν ἀπόστασιν, ὁ Τοκαδέλος τὸν ἐβεβαίωσεν :

Ὁ Τώνης, μάτια μου, ὁ Τώνης.

Ὁ Τώνης τοὺς εἶχεν ἰδῇ μακρόθεν καὶ φοβηθεὶς μήπως ἦσαν ἐνδιαφερόμενοι, ἐπέσπευδε τὴν ἐπιδιόρθωσιν ὅπως - ὅπως. Ἡτοιμάζοντο νἀναβοῦν πάλιν καὶ νὰ ἐξακολουθήσουν τὸν δρόμον των. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἦτο πλέον ἀργά. Ὁ Τοκαδέλος ἐπήδησεν ἐκ τοῦ ἁμαξίου καὶ ἐφώναξε δυνατὰ τρέχων κατὰ τῶν φυγάδων :

« Ἔ, ἔ, ἔ, σταθῆτε ! . . . ποῦ πᾶς ; »

Ὁ Τώνης εἶχεν ὠθήσει τὴν Μαργαρίταν ἐντὸς τῆς ἁμάξης καὶ ἔσπευσε νἀνέλθῃ καὶ αὐτός· ἀλλ' ἡ ἐπιβλητικὴ φωνὴ τοῦ πατρός του τὸν ὁποῖον ἀνέκοψε. Δὲν ἔχασεν ὅμως τὸ θάρρος του. Προέβη ἓν βῆμα, ἤπλωσε τὰς χεῖρας ἐξ ἐνστίκτου, ὡσεὶ προασπίζων ὄπισθέν του τὴν ἅμαξαν μὲ τὸ πολύτιμον φορτίον, καὶ εἶπε :

— Τί θέλετε ;

— Ἔλα ! ἔλα ! ἂς τα ἐφτοῦνα ! Τὴν κοπέλα νὰ φέρῃς ἐδῶ. Οἱ ἀθρῶποι δὲν κάνουν ἔτσι. Ντροπής. Ἔλα, ἐδῶ εἶνε καὶ ὁ νόνο τση.

— Ἂς εἶνε ὅποιος θέλῃ . . . Ἡ κοπέλα τώρα εἶνε δική μου.

— Νὰ εἶνε . . . μάλιστα. . . μὰ νὰ εἶνε ὄχι μὲ τέτοιον τρόπον. .

— Ναῖσκε, νὰ εἶνε μὲ οὔλη μου τὴν καρδιά» εἶπε καὶ ὁ Γιακουμάκης, πεζεύσας πλησίον καὶ συνάπτων τὰς χεῖρας ὡς ἱκέτης. « Σοῦ δίνω τὸν λόγο μου, νά, μπροστὰ στὸ πατέρα σου, νὰ μὴ σοῦ ἀρνηθῶ ἄλλο . . . νὰ σᾶς στεφανώσω μὲ τὴν εὐχή μου καὶ μὲ τὴ θέλησί μου. . . . Μὰ νὰ μοῦ δώσῃς ἀπόψε τὴ Μαργαρίτα, πρὶν ἀνανοηθῇ ὁ κόσμος καὶ μάθῃ τὴν ἀτιμία μας . . . Ἔλα νὰ ζῇς, παιδάκι μου ! Μαργαρίτα μου ! »

Καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ἀτυχοῦς ἀνθρώπου κατέληξεν εἰς λυγμόν. Ὁ Τώνης συνέκινήθη. Τὸν τρόπον αὐτὸν δὲν τὸν ἐπερίμενε. . . Ἀλλὰ πρὶν προφθάσῃ νἀπαντήσῃ, ἡ Μαργαρίτα κατῆλθε τῆς ἁμάξης, ἀπώθησε τὸν Τώνην ἐλαφρῶς, καὶ ἔπεσε μετὰ δακρύων εἰς τὸ στῆθος τοῦ πάππου της :

— Συμπάθειο ! » εἶπε, « συμπάθησέ με, νόνε μου . . . Πᾶμε ὅπου θέλῃς. Πᾶμε στὸ σπίτι. »

Ὁ Τώνης δὲν εἶχε πλέον νὰ εἴπῃ τίποτε. Ὄχι μὲ πολλὴν λύπην, διότι ἐπήρχετο τοιαύτη λύσις. ἀφῆκε τὴν Μαργαρίτα νἀκολουθήσῃ τὸν Γιακουμάκην καὶ αὐτὸς ἠκολούθησε τὸν πατέρα του, ἐπιβὰς τοῦ ἁμαξίου των. Ὁ Μανθαῖος ἔδωκε τὸ σύνθημα θριαμβεύων, καὶ αἱ δύο ἅμαξαι αἱ ἀποχωρίσασαι τοὺς ἐραστάς, ἐξεκίνησαν. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ Τώνη ἐκάθητο τώρα ὁ Γιακουμάκης, σώζων τὴν τιμὴν καὶ φέρων τὴν Μαργαρίταν του.

Δὲν εἶχαν διατρέξει οὕτω πολὺ διάστημα, ὅταν ἠκούσθη πάλιν τριγμός. Τὰ πρόσκαιρα δεσμὰ εἶχαν λυθῇ καὶ ἡ ἅμαξα δὲν ἠμποροῦσε νὰ προχωρήσῃ. Ἐσταμάτησαν ὅλοι. Ὁ Στέφας καὶ ἡ Μαργαρίτα κατῆλθαν. . . Τὸ τραῦμα τοῦ ἄξονος ἦτο ἀνίατον διὰ μέσων προχείρων. Ὁ Τοκαδέλος ἔνθους ἐκ τῆς μετὰ τοῦ υἱοῦ συμφιλιώσεως. δὲν ἐδίστασε διόλου νὰ φανῇ καὶ εὐγενής ;

« Ὁρίστε, ὁρίστ' ἔδῶ νὰ γυρίσωμε μαζί. Χωράμε !»

Συνεσφίχθησαν κεὶ οἱ τέσσαρες ὅπως ἠμπόρεσαν ἐντὸς τοῦ μικροῦ ἁμαξιοῦ. Ἀπέναντι τοῦ Στέφα καὶ τῆς Μαργαρίτας, ὁ Τοκαδέλος καὶ ὁ Τώνης. Τὸ μυστήριον ἐτελεῖτο εἰς τῆς νυκτὸς τὸ σκότος καὶ τὴν ἐρημίαν, πρὶν ἀναλάμψῃ εἰς τῆς ἡμέρας τὸ φῶς καὶ τὴν πολυσκοσμίαν. Ἐπέστρεφαν μαζὶ θριαμβεύοντες, μετὰ τῶν ἰδικῶν των, ὡς νὰ ἦσαν μνηστευμένοι ἐπισήμως οἱ νέοι. Δὲν ὠνειρεύοντο ἴσως οὐδὲ αὐτοὶ τόσην ἐπιτυχίαν.

Τὸ ἁμάξι ἄφησε πρῶτα εἰς τὸ ἀρχοντικὸν πατέρα καὶ υἱόν,— πρώτην φορὰν ὕστερ' ἀπὸ τόσον καιρὸν μαζί, — καὶ ἔφερε μέχρι τοῦ Ἄμμου τὸν πάππον καὶ τὴν ἐγγονήν. Πεζοὶ ἐκεῖθεν αὐτοὶ εἰσῆλθαν εἰς τὸν Δρομίσκον των, τὸν φωτιζόμενον ἤδη ὑπὸ τῆς ἡμισελήνου. Κανὲν ἀδιάκριτον παράθυρον δὲν ἠνοίχθη ὄπισθέν των. Δὲν τοὺς εἶδε, δὲν τοὺς ἔμαθε ψυχή. Ἡ Νένε τοὺς ἤνοιξε τὴν θύραν σιγὰ - σιγά. Ἡ Γιακουμάκαινα, ἡ ὁποία δὲν εἶχεν ἀφήσειτὴν μετὰ τῶν εἰκονισμάτων της συνομιλίαν, ἔκαμεν ἀκόμη μίαν μετάνοιαν εὐχαριστήριον.

Δόξα σοι ὁ Θεός ! Ἡ τιμὴ ἐσώθη.

Θ'.

Ἀπόψε ! ἀπόψε ! » ἔλεγε ὁ Πῶπος Ἀράχτης πρὸς τοὺς φίλους του. «Θἀν' ἕνας πολὺ περίεργος γάμος. Στὴν ἐκκλησία, ξέρετε, στὴν Παναγία. . .

— Θἄσαι σύ ;

— Θἄμαι καὶ δὲ θἄμαι ».

*Ἡ μυστηριώδης αὕτη φράσις, ἐξ ἐκείνων τὰς ὁποίας ἠγάπα ἰδιαιτέρως ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ μουστάκι, ἐσήμαινεν ὅτι μὴ θέλων νὰ φανῇ εἰς τὸν Ναόν, ἀπρόσκλητος αὐτὸς μεταξὺ τῶν κεκλημένων εἶχε λάβει τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ Ἐφημερίου, τοῦ ὁποίου ἐγνώριζε τὴν οἰκογένειαν, **νὰ τρουπώσῃ εἰς τὸ γυναικεῖον.** Πράγματι δὲ τὴν ἑσπέραν, ὀλίγον πρὸ τῆς ὀγδόης, — Κυριακή, Ἰουνίου 15, — ὁ Πῶπος ἀνήρχετο σπεύδων καὶ σχεδὸν λαθραίως τὴν μικρὰν κλίμακα τοῦ κελλίου τῆς Παναγίας. Ἐκεῖ τὸν ὑπεδέχθη μόνη ἡ ὑπηρέτρια, μία γεροντοκόρη ἐκτάκτου ἀσχημίας, ὀνομαζομένη Μάρθα, ἦλθαν βραδύτερον δὲ καὶ δύο φίλαι της ἀπὸ τὴν γειτονειάν, ὡραιότεραι εὐτυχῶς, διὰ τὸν ἴδιον σκοπόν. Ἡ παπαδιὰ εἶχε φορέσει τὸ μαῦρόν της μεταξωτὸν καὶ κατέλθει ἤδη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον ὁ Πῶπος δὲν δυσηρεστήθη καὶ πολύ. Ἡ Μάρθα τὸν ὡδήγησεν εἰς τὸν γυναικωνίτην. Τρεῖς θέσεις ἐκ τοῦ κοινοῦ δικτυωτοῦ ἐξώστου, τοῦ ἀπέναντι τοῦ Ἱεροῦ, ἦσαν χωρισμέναι διὰ λεπτοῦ σανιδίνου διαφράγματος· τὸ μέρος δὲ τοῦτο ἦτο προωρισμένον ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἱερέως. Μίαν τῶν τριῶν θέσεων κατέλαβεν ὁ Πῶπος, σύρας πλησίον μίαν ὑψηλὴν καρέκλαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἠμποροῦσε νὰ κάθηται συγχρόνως καὶ νὰ βλέπῃ Τὰς δύο ἄλλας θέσεις κατέλαβαν ἡ Μάρθα καὶ αἱ φίλαι της.*

Ὄπισθεν τῶν ρομβοειδῶν ὀπῶν τοῦ δικτυωτοῦ, τὸ γαλανὸν καὶ διειδυτικὸν ὄμμα τοῦ Πώπου ἔβλεπεν ἄπληστον. Ἡ ἐκκλησία, ἡ γνωστή μας, ἔλαμπε κατάχρυσος καὶ φωταγωγημένη. Οἱ πολυέλαιοι, αἱ κανδῆλαι, τὰ κηρία τοῦ γύρου, τὰ μανουάλια, τὰ κηρία τῆς προσπετίβας, ὅλα ἀναμμένα. Αἱ παντοειδεῖς ἀκτῖνες, προσπίπτουσαι ἐπὶ στιλβηδόνων καὶ διαπερῶσαι κρύσταλλα ποικιλόχροα, ἐσκόρπιζαν μυρίας μαρμαρυγάς. Ἀνοικτὰ ἦσαν τὰ ὑπερῴφυλα παράθυρα καὶ ὁ ἀὴρ τῆς ἑσπέρας ἐκυκλοφόρει ἐλεύθερος, δροσερός, τῶν ἀνθέων τὴν εὐωδίαν συνενώνων μὲ τοῦ ἀργυροῦ θυμιατηρίου. Δύο θύραι ἦσαν ἀνοικταί· μία ἀπὸ τὴν μίαν πλευράν, ἡ κεντρική, καὶ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην· ἐκ τῆς πρώτης εἰσῆρχοντο οἱ προσκεκλημένοι, ἐκ τῆς ἄλλης ὁ λαός, οἱ περίεργοι.

Ἤδη ἡ Ἐκκλησία ἦτο πλήρης· τὰ στασίδια κατειλημμένα ὑπὸ γυναικῶν· οἱ ἄνδρες ὄρθιοι ἐπὶ τοῦ μαρμαροστρώτου δαπέδου· Πρὸς τὸν κάτωθεν βόμβον ἀνταπεκρίνετο ὁ βόμβος τοῦ γυναικωνίτου, γεμάτου ἀπὸ γυναῖκας τοῦ λαοῦ, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶχαν ἔνδυμα γάμου, Ἐφ' ὅλου τούτου τοῦ πλήθους, τοῦ κλητοῦ καὶ τοῦ ἀκλήτου, πνεῦμα ἐφέρετο ἀνυπομονησίας. Ὅλων τὰ βλέμματα ἐστρέφοντο πρὸς τὴν μεγάλην θύραν τὴν ὁλάνοικτον, ἀφ' ἧς κατὰ συχνὰ διαλείμματα ἤρχοντο κρότοι ἁμαξῶν, κυλιομένων ἐπὶ τῆς μικρᾶς λιθοστρώτου ὑπλατείας, — καὶ ἐκεῖθεν πρὸς τὸ καθολικὸν τοῦ Ναοῦ τὸ ἀνθοστόλιστον, τὸ περιφραγμένον διὰ κιγκλίδων, ὅπου ὀλίγοι μόνον προνομιοῦχοι εἰσῆρχοντο, παρατασσόμενοι πέριξ τῆς λευκοσκεποῦς τραπέζης τῆς ἐν τῷ μέσῳ ἐπὶ τ ῆς ὁποίας τἀναμμένα κηρία ἐσχημάτιζαν διπλοῦν τόξον εὐρὺ διὰ μικρῶν ὑποτρεμουσῶν φλογῶν . . .

Ἔβλεπεν ὁ Πῶπος, ἀλλ' εἶχε καὶ τὸν νοῦν του εἰς τὰς νεάνιδας' αἱ ὁποῖαι ἔβλεπαν πλησίον του.

—«Καὶ δὲ μου δίνεις τὸ χρυσό σου ὄνομα ; » ἠρώτησε μίαν.

—«Κατίνα » ἀπήντησεν ἡ νεᾶνις ἐρυθριῶσα καὶ ἀκκιζομένη

— «Κατίνα; Ὤ, καὶ τί ὡραῖο ὄνομα!.. Εὔχουμαι νὰ ἔρθω γλήγορα καὶ στὸ δικό σου γάμο.»

Ἡ νεᾶνις ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν μειδιῶσα.

—«Ἔλα, ἔλα! μὴ ντρέπεσαι τώρα καὶ δὲ σοῦ εἶπανε κανένα κακό. Φυσικὸ πρᾶμμα... Τί; δὲ θὰ παντρευτοῦμε σύλοι;»

Αἱ νεάνιδες ἐγέλασαν. μετ' αὐτῶν δὲ καὶ ἡ Μάρθα, ἡ ὁποία καθὼς φαίνεται, εἶχε τὰς περισσοτέρας ἐλπίδας. Αὐτὸ ἐμάντευσεν ὁ Πῶπος καὶ τὴν ἠρώτησε:

— Ἀλήθεια, Μάρθα;

— Δὲν ἠξέρω! » ἀπεκρίθη ἡ γεροντοκόρη.

— Πῶς δὲν ἠξέρεις; Καὶ δὲ θὰ παντρευτῇς τοῦ λόγου σου, παναπῇ;

— Ὄχι! ἐγὼ δὲν εἶμαι γιὰ παντρεία.

— Μπᾶ, καὶ γιατί; Καὶ πῶς παντρεύεται ἀπόψε ἡ Στεφοπούλα;

— Ναῖσκε! μὴν τὴ βάνῃς ἐφτούνη, ποῦ ἔχει, μάτια μου, ἓξη χιλιάδες κολοννάτα προικιό, καὶ τὴν ἀγάπησε καὶ ὁ κόντε Τώνης πυροβολικά!

— Καὶ σένα παναπῇ δὲ σ' ἀγάπησε κανένας;» εἶπεν ὁ Πῶπος πρὸς τὴν Μάρθαν, ἡμικλείων συγχρόνως τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν πρὸς τὴν Κατίνα.

—«Μπᾶ! μπᾶ! μεγάλη συμφορά... τί λόγια εἶνε ἐφτοῦνα ποῦ λές;»

Καὶ ἔσκυψε πρὸς τὸ δικτυωτόν, κρύπτουσα τὸ ζαρωμένο πρόσωπον. Ἡ συνομιλία διεκόπη. Ἀλλ' ἠῦρε μετ' ὀλίγον ὁ Πῶπος νέον θέμα:

« Τί ὄμορφος ποῦ εἶνε ὁ γάμος ἔτσι στὴν ἐκκλησία· πολειὸ καλλίτερα παρὰ σὲ σπίτι. ἀλήθεια;

— Ἄ, ναί, ἀπήντησε πρόθυμος πάλιν ἡ Μάρθα. « Ἤτανε, γλέπεις, τὸ σπίτι τους μικρὸ γιὰ τὴν καλέστρα ποῦ εἶχανε, καὶ ἔτσι ἀπεφασίσανε νάν τονε κάμουνε στὴν ἐκκλησία.

— *Καὶ στὰ δικά σου. κυρά μου... καὶ σὲ ἐκκλησία...*

— Ἔλα, πάλι τὰ ἴδια ἀρχίνησες; Δὲ σοῦ εἶπα πῶς δὲν εἶμαι 'γὼ γιὰ ἐφτοῦνες τοὶ δουλειές;»

Διὰ νὰ ἐξιλεώσῃ, ἀλλὰ πράγματι διὰ νὰ πλησιάσῃ τὴν Κατίναν, ὁ Πῶπος ἤπλωσε τὴν χεῖρα καὶ ἐζήτησε τὴν χεῖρα τῆς γεροντοκόρης. Ἀλλὰ τὴν ἀπέσυρεν ἐκείνη μορφάζουσα καὶ κύπτουσα πάλιν πρὸς τὸ δικτυωτόν:

—« Ἔ, ἔ, ἔ... ὁ Δεσπότης... ἰδέτε τζόγια!»

Ἀπὸ τῆς κεντρικῆς θύρας εἰσήρχετο, βαίνουσα πρὸς τὸ καθολικόν, ἐν μέσῳ διπλοῦ στοίχου προσδραμόντων περιέργων, ἡ ἀναμενομένη συνοδεία. Προηγεῖτο ὁ λαμπρὸς Ἀρχιερεὺς μετὰ τῶν ἱερέων καὶ τῶν διακόνων του, ἠκολούθει δὲ ἡ νύμφη λευχείμων, ὡραία, εἰς τὸν βραχίονα τοῦ πάππου της, ἐν μέσῳ ἐπιτελείου κυριῶν καταστολίστων καὶ κυρίων μὲ λευκὰ χειρόκτια καὶ ὑψηλὰ καπέλα, ἀφαιρούμενα ὡς αὐτοματῶς τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐνῷ εἰσήρχοντο. Ὁ Τώνης ὡδήγει τὴν μητέρα, μεγαλοπρεπῆ ὡς βασίλισσαν, μὲ ἰῶδες μεταξωτὸν φόρεμα ἀναλάμψαν, ζωηρῶς μεταξὺ τῶν λευκῶν καὶ μαύρων ὁρωμάτων. Τὰ χρυσᾶ σειράδια ἀξιωματικῶν τινων καὶ προξένων, διαμοιρασθέντα ἀνὰ τὸ ἐπίσημον πλῆθος τοῦ καθολικοῦ, ἐμάρμαιραν εἰς τὸ φῶς τῶν κηρίων. Εἰσήρχετο ἀκόμη κόσμος, ὅταν ἡ ἐκκλησία ὅλη ἀντήχησεν ἀπὸ τὴν πανηγυρικὴν ἁρμονίαν τῶν ψαλτῶν:

— *Εἰς πολλὰ ἔτη, Ἅγιε Δέσποτα,*

ἐν ᾧ ὁ Ἀρχιερεύς, ἱστάμενος παρὰ τὰς βαθμίδας τοῦ θρόνου του, ἠύλογει τὸν λαὸν βραδέως καὶ διὰ τῶν δύο χειρῶν. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ψαλμῳδίας ἠκούσθη ὁ ἦχος τῶν κωδωνίσκων τοῦ ἀρχιερατικοῦ μανδύου, τὸν ὁποῖον ἐξεδίπλωνεν ὁ Εὐταξίας, κρύπτων βαθμηδὸν τὰ κίτρινα ὑπορἀμματα ὑπὸ τὴν ἔκπαγλον ἰδρουν καὶ χρυσοπάρυφον ὕφην. Ἐβοήθησαν οἱ διάκονοι τὸν Ἀρχιερέα καὶ περιεβλήθη τὸν μανδύαν ἐκεῖνον τὸν ἠγεμονικὸν μὲ τὴν μακρὰν οὐρὰν, ἐν ᾧ διενέμοντο ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιάρχου εἰς τοὺς παρανύμφους αἱ λαμπάδες τοῦ γάμου. Ἦσαν τόσῳ πολλαί, ὥστε ὅταν τὰς ἤναψαν, τὴν μίαν ἐκ τῆς ἄλλης, ἀπετελέσθη μέγας φωτεινὸς κύκλος περὶ τὸ ζεῦγος τῶν νεονύμφων. Τὸ μυστήριον ἤρχισε. Δύο ἱερεῖς ἐκράτουν ἓν βιβλίον πρὸ τοῦ Ἀρχιερέως καὶ ἐκεῖνος ἀνεγίνωσκεν ἀργὰ καὶ μὲ κατάνυξιν. Οἱ ψάλται τὸν διέκοπταν κατὰ διαλείμματα ἐν χορῷ μελῳδοῦντες.

(Ἕπεται τὸ τέλος).

ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

τοῦ Γιάννη Γρυπάρη

Γιατ' εἶν' ἡ μοῖρά μου σκληρὴ,
Γιατί γιὰ μένα καίει λαύρα,
Γιατί ἡ φύση νὰ φορῇ
Γι' ἄλλους χρυσά, γιὰ μένα μαῦρα;

Πλούτη δὲ θέλω καὶ μεγαλεῖα·
Μ' ἀρέσουν ὅλα τὰ φτωχὰ
Μὲ φτάνει ἄδολη φιλία
Καὶ λίγη δόξα μοναχά,

Γιατί ἐγὼ μόνο νὰ κλαίγω
Κι' ὅλος ὁ κόσμος γλυκομιλεῖ
Βαρέθηκα πειὰ νά τὸ λέγω
Γιατί σ' ἀγάπησα πολύ.

Κίμων Μπέλλας.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΓΜΑ

(Διήγημα).

Κατάντικρα στὸ νῆσι μας· σὲ μακρυνὴ ὅμως ἀπόσταση, φαινούνταν τὸ ξερονῆσι ἐκεῖνο.— Μιὰ μικρὴ ἔκτασις γῆς κ' ἕνας μεγάλος βαθουλὸς βράχος. Κανεὶς δὲν εἶχε βγῆ ποτέ. Ἡ γρηὲς τοῦ νησιοῦ πλέκοντας τὰ πλεμάτια διηγούντανε κάτι παράδοξες ἱστορίες γιὰ τὴ μικρὴ αὐτὴ ἔκτασι, καὶ λέγανε ὅτι εἶνε σπηλιὰ ποῦ μαζόνονταν ὅλες ἡ νεράϊδες καὶ τὰ ξωτικὰ τῆς θάλασσας. Τίποτες ἀλήθεια καὶ τίποτες ψέμμα. Μονάχα καμμιὰ φορὰ τὴ νύχτα κανένα μάτι δυνατὸ διάκρινε ὅτι ἐκεῖ στὸ βαθούλωμα τοῦ βράχου κάτι τρεμόσβυνε σᾶν ἕνα κερί, σᾶν κανένα μάτι ἀνθρώπου ποῦ βρίσκεται στὴν τελευταία του στιγμὴ καὶ ἀνοιγοκλείει βλέποντας, τὴν ὥρα ποῦ ψυχομαχάει, τὸν ἄγγελο του. Καὶ ἡ γρηὰ Στάθαινα σταυροκοπιούντανε καὶ ἡ γειτόνισσες τὴν ἄλλη μέρα διηγούντανε νέες ἱστορίες...

* * *

Νύχτα βαθειά. Ὅλοι στὸ νησάκι μου κοιμούντανε. Ἐγὼ μὲ μιὰ ἀνάλαρρη ἄσπρη βαρκοῦλα ἔσυρα γιὰ τὸ ἀντικρυνὸ ξερονῆσι τὸ στοιχειωμένο ποῦ λέγανε. Πόσο ἔτρεμε ἡ ψυχή μου. Κάποτε ἀφηγκριούμενα νὰ ἀκούσω καμμιὰ ἀλλοιωτικὴ φωνή. Ἐπῆρα τὴν ἀναπνοή μου γιὰ ν' ἀκούσω κανένα τραγοῦδι τῆς νεράϊδας ἢ κανένα μυρολόι ἐξωτικῶν. Φωνὴ πουθενά. Ἡσυχία παντοῦ καὶ ἡ βάρκα προχωροῦσε στὸ νησί. Τὰ μάτια μου, τεντωμένα βλέπανε ὅλο στὸ φῶς ποῦ τρεμόσβινε ὁλοένα. Τώρα τὸ φῶς διακρίνεται καλλίτερα. Νοιώθω

πῶς τὸ θάρρος μου χάνεται. Ἤθελα νὰ γυρίσω πίσω. Ἔφερνα στὸ νοῦ μου ὅλα τὰ παραμύθια καὶ τίς ἱστορίες τῶν ἐξωτικῶν, μέσα στὴν φαντασία μου φτερούγισαν κάτι ἄγριες μορρές, φαντάγματα νερόχιαστα, στοιχειὰ τοῦ μύδου, θυμήθηκα τὸ στοιχιωμένο σπῆτι ποῦ διηγούντανε στὴ βεμματιὰ ἡ γρηὰ Βάγγαινα καὶ τὸ αἷμα μου πάγωνε... Ἤθελα νὰ στρέψω πίσω... Μὰ ὕστερα λυμούμενα τὰ περιπαιχτικὰ γέλοια τοῦ Τάση, ἑνὸς βαρκάρη γείτονα μου, τίς φαρμακερὲς ματιὲς τῆς Νίνας ποῦ γελοῦσε σᾶν ἄκουε νὰ τῆς διηγοῦμαι τὶς παλληκαριές μου καὶ τὰ ψιθυρίσματα ἐκείνων ποῦ θἄκουαν ὅτι γύρισα ἄπραχτος στὴ μέση τοῦ ταξειδιοῦ μου. Μικρὴ πολὺ μικρὴ ἀπόστασι χώριζε τὴ βάρκα ἀπ' τὸ νησάκι αὐτό. Ἕνα ἐλαφρὸ ἀγεράκι ἔσπρωχνε ὁλοένα αὐτήν. Ἀπὸ μακρυὰ ἄκουσα τὴν καμπάνα ποῦ σήμαινε τὰ μεσάνυχτα. Μοῦ φάνηκε νεκρώσιμη καμπάνα. Τὰ μάτια μου ἤπανε θολωμένα καὶ ὅμως εἶχα πάρει τὴν ἀπόφασι. Δυὸ λεπτὰ ἀκόμη. Βρίσκομαι στὸ μαγεμμένο ξερονῆσι ποῦ ἔπλεχαν τριγύρω του τόσες φανταστικὲς ἱστορίες ἡ γρηὲς τοῦ νησιοῦ μας. Ἕνα νησάκι ὄμμορφο μὲ πολλὲς πρασινάδες μὲ δύο ὑψηλὰ δένδρα πίσω ἀπ' τὸ βράχο μ' ἕνα ρυάκι πού κυλοῦσε καθάριο νεράκι ποῦ κάθε σταγόνα του ἤτανε σὰ διαμάντι πολυδούλευτο. Παντοῦ ἡσυχία, παντοῦ βαθειὰ σιωπή. Κάπου κάπου ἕνα ἐλαφρὸ κῦμα ἔσπανε στὸ βράχο μ' ἀνάλαφρο θόρυβο. Τώρα διακρίνω τὸ φῶς, εἶναι φῶς κεριοῦ, ἐκεῖ στὸ βαθούλωμα τοῦ βράχου. Μπαίνω στὸ βράχο Ἡ ἀναπνοή μου πνιγμένη. Στὸ πρῶτο τρεμόσβυσμα τοῦ κεριοῦ τὰ μάτια μου ἀντίχρυσαν τὴ νεραΐδα, τὴν κύτταξα κατάμματα. Μιὰ κόρη μὲ χυμένα ξανθιὰ μαλλιά, μὲ ὄψι ἡλιοκαμμένη, μὲ μάτια βαθουλωμένα ποῦ λάμπανε περισσότερο ἀπ' τὸ φῶς τοῦ κεριοῦ...

Τῆς ρώτησα πολλὰ πράγματα. Πῶς ζῆ μονάχη. Μὴ καὶ εἶναι νεραΐδα ποῦ πνίγει ὅσους περνοῦνε ἀπ' τὸ νησί της. Σ' ὅλα μ' ἔδωκε ἀπόκρισι... Μοῦ εἶπε πῶς βρίσκεται τρία χρόνια στὸ ξερονῆσι, πῶς τρέφεται ἀπ' τίς πρασινάδες καὶ τὰ κοχλίδια, πῶς πίνει ἀπ' τὸ καθαρὸ νερὸ τοῦ ρυακιοῦ, πῶς τραγουδεῖ κάτω στὸν ἴσκιο τῶν δένδρων, πῶς κοιμᾶται μέσα στὸ βαθούλωμα τοῦ βράχου καὶ πῶς καρτερεῖ τὸν ἐρωμένο της. Ἐδῶ ἡ ξανθὴ κόρη, ἡ κόρη μὲ τὰ χυμένα μαλλιὰ καὶ τὰ βαθουλὰ μάτια σταμάτησε. Ἔσβυσε τὸ κερί. Κάθησε κάτω στὸν ἴσκιο τοῦ δένδρου καὶ ἄρχισε νὰ τραγουδῇ κάτι τραγούδια τῆς ἀγάπης! Ἦταν τρελλή! τρελλὴ ἀπ' ἀγάπη. Νεράϊδα ποῦ ἔπλεκαν τριγύρω της ἱστορίες φανταστικὲς οἱ γρηὲς τοῦ νησιοῦ μας.

Βασιλ. Μ. Ἠλιάδης.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

ΑΓΡΙΟΛΟΥΛΟΥΔΑ, *ὑπὸ Νίκου Σαντοριναίου*

Ὁ κ. Νῖκος Σαντοριναῖος, νεαρὸς ποιητής, εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς προσφέρῃ ἕνα τόμον τῶν τελευταίων του ποιητικῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα φέρουν τὸν κοινὸν μὲν πλέον καὶ πολλάκις χρησιμοποιηθέντα, ἀλλὰ πάντοτε δροσερὸν τίτλον ***Ἀγριολούλουδα.*** *Περὶ αὐτῶν ἐγένετο ἤδη ἀρκετὸς λόγος. Ὁ Πέτρος Βασιλικός, ὁ κριτικὸς τοῦ* ***Νουμᾶ,*** *τὰ εὗρε τόσον μέτρια, ὥστε ἔκρινεν ὅλως περιττὴν τὴν δημοσίευσίν των. Εἰς τοῦτο ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ μὴ εἶναι σύμφωνος μετὰ τοῦ κ. Βασιλικοῦ, καὶ τοῦτο ὄχι διότι τὰ* ***Ἀγριολούλουδα*** *ἔχουν τὸν τύπον τοῦ ἐξόχου, ἀλλὰ διότι ὅλαι αἱ φιλολογίαι τοῦ κόσμου ἀπαρτίζονται ἀπὸ πολλὰς μειριότητας καὶ ἀπὸ ὀλίγας ἐξοχότητας. Δὲν ἠμποροῦν ὅλοι νὰ φανοῦν ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματά των εἰς τὴν λογογραφίαν Παλαμάδες, οὔτε Γρυπάρηδες, οὔτε Πόρφυρας, οὔτε καὶ Μαλακάσης. Ἄλλως τε ὁ κ. Σαντοριναῖος δεικνύει τόσην ζωήν, τόσον σφρῖγος διὰ τοῦ μικροῦ του αὐτοῦ τομιδίου, ὥστε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καθίσταται συμπαθητικὸς εἰς τὸν ἀναγνώστην, ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἀνάγνωσιν. Μερικά του μάλιστα ποιήματα ἔχουν πολλὴν ζωγραφικὴν δύναμιν καὶ μεγάλην ἀκρίβειαν.*

Ὁ στίχος του δὲ πάντοτε διακρίνεται διὰ τὴν ὡραίαν αὐτοῦ ἁπλότητα καὶ τὸ καλοσυγύρισμά του.

Ἀναγνώσατε τὸ ὡραῖον αὐτὸ ποιηματάκι:

Ἀργοκυλάει τὰ θολὰ νερά του τὸ ποτάμι,
κοιμᾶται μὲς τὶς καλαμιὲς τὸ φιλντισένιο δεῖλι
κι' ἀπ' τὸ καλύβι ἕνας ψαρᾶς κρατώντας τὸ καλάμι
ψαρέβει... τί μεθυστικὰ ποῦ τραγουδοῦν οἱ γρύλλοι!..

Κ' ἐμεῖς ἀπὸ τ' ἀντικρυνὸ περνώντας ἀκρογιάλι
μιλοῦμε γιὰ τὶς ἄνοιξες τῶν χρόνων ποῦ θἀρθοῦνε,
μ' ἕνα καλάμι ἕνας ψαρᾶς θἄρχεται τότε πάλι
καὶ θὰ ψαρέβῃ... Μάραγες ποιοὶ τότε θὰ περνοῦνε!...

Ἐκεῖνος ὅστις ἠδυνήθη νὰ γράψῃ τὸ ποιηματάκι αὐτό, νομίζομεν, ὅτι εἶναι ἄξιος πάσης ἐνθαρρύνσεως. Ἀλλὰ ἀναγνώσετε καὶ τὸ κατωτέρω τετράστιχον, τὸ ὁποῖον εἶναι πλῆρες ζωῆς καὶ θελγήτρου καὶ τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ τόσον αὐστηρῶς κρίνας τὸ ἔργον τοῦ κ. Σαντορινίου, Πέτρος Βασιλικός, τὸ ἐθεώρησεν ὡς ὡραῖον καὶ ζωντανὸν καὶ τὸ ἀνεδημοσίευσεν εἰς τὸν «Νουμᾶ»

Πὲς τῆς Κυρᾶς σου τὰ σκαλιὰ πουρνὸ νὰ μὴ σὲ βάνῃ
νὰ σφουγγαρίζῃς, Χιώτισσα, ψηλανασκουμπωμένη,
τί καθὼς σκύβεις τραγανὴ καὶ ροδοπυρωμένη
στ' ἀντικρυνὸ τὸ καπηλειὸ τὰ κάνουνε βεράνι.

Α. Γ.

Τὸ Ψαλτῆρι τῆς νέας Διαθήκης, ὑπὸ Γιώργου Φιλήντα.

Τὸ ***Ψαλτῆρι τῆς νέας Διαθήκης*** *τοῦ κ. Γ. Φιλήντα εἶναι μία συλλογὴ ποιημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἄμοιρα φιλολογικῆς ἀξίας. Ἔχουν μίαν βαθεῖαν ἐπίδρασιν τῆς βυζαντινῆς ποιήσεως καὶ μάλιστα ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ τις τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, μὲ ἕνα συγκέρασμα τῆς νεωτέρας συμβολικῆς τέχνης. Εὑρίσκει ὁ θέλων νὰ κουρασθῇ, διότι πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ* ***Ψαλτῆρι*** *εἶναι ἴσως ἕνα ἀπὸ τὰ κουραστικώτερα ἑλληνικὰ βιβλία, εἰς ἕκαστον ποίημά του, καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη, τὰ ὁποῖα δὲν ἔπρεπε ἴσως νὰ ἴδουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, πολλὰς ἀρετάς. Καὶ διὰ αὐτὸ θὰ ἀναγνωσθῇ εὐχαρίστως καὶ μετὰ προσοχῆς ὑπὸ τῶν λογίων— εἰς τὸ πολὺ κοινὸν ἕνεκα τοῦ ἀσαφοῦς τῆς ἐκφράσεως καὶ τοῦ πολλάκις παραδόξου τρόπου, δὲν δύναται νὰ εἶναι καταληπτὸν—οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ τὸ κρίνουν κακῶς.*

Γ. Μ.

ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Οἱ Ἄγγλοι ξυρίζονται συχνότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους λαούς. Οἱ περισσότεροι σχεδὸν καθημερινῶς ἐπισκέπτονται τὸν κουρέα των. Τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ἕνα στατιστικὸν νὰ ὑπολογίσῃ, ὅτι εἷς Ἄγγλος ζήσας 70 ἔτη, κατηνάλωσε διὰ τὸ ξύρισμα τοσοῦτον χρόνον, ὅσον θὰ ἤρκει διὰ νὰ ἐκμάθῃ τελειως 7 ξένας γλώσσας.

Ἡ κόμωσις Κλεὼ δὲ Μερὼδ εἶναι ἀπομίμησις τῆς ἀρχαίας Ἀθηναϊκῆς κομώσεως, ὡς ἐξάγεται ἐκ διαφόρων ἀπεικονίσεων. Προσαρμόζεται τόσον ὡραῖα εἰς τὰς ἐχούσας ὠοειδὲς τὸ πρόσωπον.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην Ἀθιγγάνων ἀνέρχεται εἰς 700 περίπου χιλιάδας, ἐξ ὧν 180 χιλ. ἐν Τουρκίᾳ. Οἱ μᾶλλον πεπολιτισμένοι ἐκ τῆς φυλῆς των εἶναι οἱ Γερμανοὶ Ἀθίγγανοι, ἔχοντες πολὺ ἀνεπτυγμένον τὸ μουσικὸν αἴσθημα.

Διὰ τῶν ὀρθοσωματικῶν λεγομένων ἀσκήσεων — μέγα μέρος τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται εἰς τὴν Σουηδικὴν Γυμναστικὴν— κατορθοῦται ἡ σημαντικὴ αὔξησις τοῦ ἀναστήματος. Ἀπὸ τῆς γενικεύσεως τῆς Γυμναστικῆς ἐν Σουηδίᾳ παρατηρεῖται αὔξησις τῶν κατοίκων αὐτῆς κατ' ἀνάστημα 7 ἑκατοστόμετρα.

Ἡ Ἐσπεράντο. ἡ μόνη διεθνὴς γλῶσσα, ἥτις δὲν ὑπῆρξε θνησιγενής, ὅπως τόσαι ἄλλαι, κάμνει ἀληθῶς μεγίστας προόδους. Κατὰ τὸ 1907 ὑπῆρχον Ἐσπεραντικοὶ Σύλλογοι οἱ ὁποῖοι τῷ 1908 ηὐξήθησαν εἰς 1242. Μόνον εἰς τὴν Εὐρώπην ἀνῆλθον ἀπὸ 265 εἰς 621. Ἀλλὰ δὲν αὐξάνουσι μόνον οἱ Σύλλογοι, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλη αὐτῶν εἰς τρόπον ὥστε οἱ Ἐσπεραντισταὶ ὑπολογίζονται καθ' ὅλον τὸν κόσμον ὑπὲρ τὰ 3 ἑκατομμύρια.

Παραλλήλως πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην βαίνει μεγεθυνόμενος καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς Ἐσπεραντικὴν γλῶσσαν ἐκδιδομένων ἐφημερίδων, περιοδικῶν καὶ βιβλίων. Περὶ τὰς 60 ἐφημερίδας, ὧν ἡ μία καθημερινή, γράφονται ἤδη καὶ δημοσιεύονται Ἐσπεραντιστί, κατὰ ἑκατοντάδας δὲ ὑπολογίζονται οἱ τόμοι τῶν κλασικῶν βιβλίων, ἅτινα μετεφράσθησαν εἰς τὴν διεθνῆ ταύτην γλῶσσαν.

Οἱ Ἐσπεραντισταὶ ἐλπίζουν ὅτι δὲν θὰ παρέλθουν πολλὰ ἔτη καὶ ἡ γλῶσσά των θὰ ἔχῃ καταστῆ ἀνεπισήμως πραγματικῶς διεθνής.

— Ἠμπορεῖτε νὰ ὁρίσητε τὴν ἐπιτυχίαν;

Τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν προέτεινεν Ἀγγλικὸν περιοδικὸν εἰς τοὺς ἀναγνώστας του· ἐβραβεύθη δὲ ἡ κατωτέρω ἀπάντησις:

«Ἐκεῖνος κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ ὅποιος ἔζησε καλά, ἐγέλασε συχνά, καὶ ἠγάπησε πολύ· ὅποιος ἐκέρδισε τὸν σεβασμὸν τῶν γνωστικῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν ἀγάπην τῶν μικρῶν παιδιῶν· ὅποιος ἐγέμισε τὴ σπιτική του φωλιὰ καὶ ἔκαμε τὸ καθῆκόν του· ὅποιος ἀφῆκε τὸν κόσμον καλύτερον παρὰ ὅτι τὸν ηὗρε, εἴτε μὲ μίαν τελειοποιημένην παπαροῦναν, ἕνα τέλειο ποίημα ἢ μίαν σωθεῖσαν ὕπαρξιν· ὅποιος ποτὲ δὲν ἔχασε τὴν αἴσθησιν τῆς εὐμορφιᾶς τῆς γῆς, ἢ τὴν ἠσθάνθη μέν, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ τὴν ἐκφράσῃ· ὅποιος ἐφρόντιζε πάντοτε πῶς οἱ ἄλλοι νὰ γίνουν καλύτεροι καὶ ἔδιδεν ὅτι καλὸν εἶχε· τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ ἦτο μία ἔμπνευσις καὶ ἡ μνήμη μία εὐλογία.

Ἀδαμ. Ἀδαμ.

Ἡ ἀθωότης εἶναι ἕνα ἄνθος τὸ ὁποῖον μαραίνεται, ὅταν τὸ ἐγγίσῃς, καὶ δὲν ἀναβλαστάνει, καὶ ἂν τὸ ποτίσῃς μὲ δάκρυα.

Ὅταν ὁ στρατάρχης Βιβόν ἦτο διοικητὴς τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Μεσσήνην ἦλθε τὴν νύκτα εἰς ἀξιωματικὸς νὰ τὸν ἐξυπνήσῃ διὰ νὰ τῷ ἀναγγείλῃ κάτι. Ὁ ἀξιωματικὸς ἤρχισεν οὕτω: «Στρατάρχα, σᾶς ζητῶ συγγνώμην ἐὰν σᾶς ἐξυπνῶ . . .».

Καὶ ὁ στρατάρχης ἀπήντησε:

— Καὶ ἐγὼ σᾶς ζητῶ συγγνώμην ἐὰν ξανακοιμηθῶ . . .

Καὶ ἐκοιμήθη πάλιν!

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Τώρα ποῦ πλησιάζουν ν' ἀρχίσουν τὰ μαθήματα τῶν σχολῶν μας ἐπιβάλλεται νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὴν ἐπιδημικὴν ἐκείνην νόσον, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν ***μανίαν πρὸς συγγραφὴν διδακτικῶν βιβλίων.*** *Ὁ πρῶτος τυχαῖος δημοδιδάσκαλος καταλαμβάνεται ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας νὰ προσφέρῃ τὸ ὄνομά του εἰς τὴν ἀθανασίαν, συγγράφων τὰ ἠρωτοτημένα καὶ ἀμέθοδα ἐκεῖνα βιβλία, τὰ ὁποῖα βλέπομεν κατόπιν ἀποστηθιζόμενα ὑπὸ τῶν τέκνων μας. Ἀνάγκη τὸ κακὸν αὐτὸ νὰ λείψῃ. Καὶ διὰ νὰ λείψῃ πρέπει αἱ διάφοροι ἐφορίαι ἐνταῦθα καὶ τῶν ἐπαρχιῶν νὰ μὴ ἐπιτρέπουν εἰς τοὺς διευθυντὰς τῶν σχολῶν, ὅπως ἐκλέγουν τὰ διδαχθησόμενα βιβλία, διότι οἱ διευθυνταὶ δυνατὸν ἕνεκα συμπαθειῶν πρὸς τὸν ἄλφα ἢ βῆτα συγγραφέα, νὰ μὴ ἐκλέγουν τὰ κατάλληλα βιβλία. Αἱ ἐφορίαι ἐὰν δὲν εἶναι ἱκαναὶ πρὸς ἐκλογὴν τῶν διδαχθησομένων βιβλίων ἠμποροῦν καθ' ἑκάστην πενταετίαν τοὐλάχιστον νὰ διορίζουν μίαν ἐπιτροπήν, ἥτις ἐπιτροπὴ μετὰ μακρὰν μελέτην νὰ ἐκλέξῃ τὰ κατάλληλα βιβλία καὶ ὡς πρὸς τὸ ποιὸν καὶ ὡς πρὸς τὸ ποσόν. Καὶ ἐπιβάλλεται σύντονος ἡ προσοχὴ καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν διαφόρων ἐφοριῶν ἐπὶ τῆς καταστάσεως ταύτης, διότι τὸ κακὸν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος αὐξάνει καταπληκτικῶς. Ἀρκεῖ τις νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ διάφορα τυπογραφεῖα ἵνα βεβαιωθῇ περὶ τούτου. Ἐν αὐτοῖς γίνεται πυρετώδης ἐργασία καὶ ἑτοιμάζεται σωρὸς ὁλόκληρος διδακτικῶν βιβλίων, τὰ περισσότερα τῶν ὁποίων βεβαίως, δὲν ὀφείλονται εἰς δοκίμους καλάμους.*

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἐφοριῶν πρέπει νὰ λάβῃ τὰ μέτρα του καὶ τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν κέντρον, τὸ ὁποῖον ἐπιτακτικῶς, εἰ δυνατόν, νὰ συστήσῃ τὸν περιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διδασκομένων βιβλίων. Εἶναι τρομερὸν καὶ φρικῶδες νὰ ἐπιβάλλεται εἰς τὸν μαθητήν, τὸν δεκαετῆ μαθητήν, ἡ ἀγορὰ δικαοκτὼ καὶ εἴκοσι βιβλίων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἠναγκασμένος νὰ φέρῃ ἐπὶ τῆς μικρᾶς του ράχεως ἑκάστην πρωΐαν καὶ ἑκάστην ἑσπέραν χωρὶς κανὲν ἄλλο ὄφελος, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ βάρος των ἐνδυναμώνει κατά τι τοὺς μῦς του, ἀναπληρῶν οὕτω τὴν παντελῆ ἔλλειψιν τῆς γυμναστικῆς. Τὰ δεκαοκτὼ ἢ τὰ εἴκοσιν αὐτὰ βιβλία ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μένουν ἀνέπαφα καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ σχολικοῦ ἔτους. Ὁ μαθητὴς οὔτε τὸν τίτλον τῶν περισσοτέρων κἂν γνωρίζει. Τρανὴ ἀπόδειξις ἦτο μαθητής τις μεγαλωνύμου σχολῆς, τὸν ὁποῖον ἠρωτήσαμεν ποῖος ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἐδιδάσκετο, καὶ ποῖα εἶναι τὰ βιβλία αὐτά. Ὁ μαθητὴς ὑπερηφάνως μὲν μᾶς ἀπεκρίθη ὅτι ***διαβάζει δεκαοκτὼ βιβλία,*** *ἀλλὰ τῶν διαβαζομένων αὐτῶν βιβλίων δὲν ἐγνώριζε νὰ ὀνομάσῃ τοὺς τίτλους. Τί σημαίνει αὐτό; Αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὰ διδασκόμενα βιβλία δὲν*

εἶναι ὅλα ἀναγκαῖα. Ποῖος ὁ λόγος λοιπὸν καὶ δὲν περιορίζεται ὁ τερατωδῶς αὐτὸς μέγας ἀριθμός; Ὑπάρχει μία σαθρὰ ἰδέα. Ἐὰν τεθοῦν φραγμοὶ εἰς τὴν μάστιγα αὐτήν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν βιβλιοκαπηλίαν, θὰ ζημιωθοῦν πολλοὶ διδάσκαλοι συγγραφεῖς, οἵτινες δὲν δύνανται μόνον νὰ ζήσουν διὰ τοῦ μισθοῦ των, καί τινες ἐκδόται. Ἀλλὰ δὲν εἶναι προτιμότερον νὰ ζημιώνωνται ὀλίγοι τινὲς διδάσκαλοι καὶ ἐκδόται καὶ νὰ ὠφελοῦνται χιλιάδες γονέων πτωχῶν, οἵτινες ἀναγκάζονται πολλάκις νὰ πωλήσωσι τὰ μπακιρικά των ὅπως ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ σχολείου; Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ ἁρμόδιοι θὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν τὰς ὀλίγας αὐτὰς λέξεις καὶ θὰ προβοῦν εἰς τὰ δέοντα διαβήματα.

— Μετὰ χαρᾶς χαιρετίζομεν τὴν διὰ τῆς ἀποκτήσεως νεωτέρου σ τσήματος πιεσιηρίου πρόοδον τῆς ἀγαπητῆς συναδέλφου «Προόδου». Ὅσον καὶ ἂν ὑπῆρξαν μερικοί, οἵτινες τὴν ἀπόκτησιν ἑνὸς ταχυπιεστηρίου δὲν ἐθεώρησαν ὡς πρόοδον τῆς καθόλου δημοσιογραφίας μας, ἡμεῖς πειθόμεθα ὅτι τὸ ἕνα φέρει τὸ ἄλλο. Βέβαια εἰς τὰ πολὺ προηγμένα ἔθνη ἀνῆλθεν εἰς ὑψηλὸν σημεῖον πρῶτον τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ ἀναγκαιότερον καὶ κατόπιν τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα ἐξυπηρετοῦν μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον τὸ πνεῦμα, διότι κατὰ τὸν κύκνον τῆς Μάντουας **Mens agitat molem.** *Ἀλλ' ἡμεῖς μέχρι σήμερον δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ τὸ κάμωμεν καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἀπεκτήσαμεν δημοσιογράφους, δυναμένους νὰ συγκριθοῦν μὲ τοὺς δημοσιογράφους τῆς δύσεως. Τοῦτο, βέβαια, δὲν εἶναι σφάλμα ἰδικόν μας, ἀλλὰ τοῦ πολιτεύματος, τὸ ὁποῖον μέχρι πρὸ ὀλίγου μᾶς κατεπίεζε, περιώριζε τὸ πνεῦμά μας εἰς μικρὸν κύκλον γραφίσκων καὶ δὲν τὸ ἄφινε νὰ ἀνέλθῃ εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα.*

— Ἐφέτος πρώτην φορὰν κατ' εὐτυχίαν παραιτηρεῖται πληθώρα θέσεων καὶ ἔλλειψις διδασκάλων. Οὐδεὶς ἐκ τῶν σκαπανέων τῆς παιδείας καὶ τῶν πρωτοπείρων ἀκόμη ἔλαβεν ἐφέτος μισθὸν κάτω τῶν 50 λιρῶν. Πρὸ πάντων ζήτησις ὑπάρχει τῶν λεγομένων διδασκαλιστῶν καὶ μάλιστα τοῦ Διδασκαλείου Θεσσαλονίκης, ὧν ὑπάρχει σπάνις. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο, ἂν οἱ νέοι διδάσκαλο συνεγροοῦντο πρὸς ἵδρυσιν ***Διδασκαλικοῦ Γραφείου,*** *διευθυνομένου ὑπὸ τῶν ἰδίων οὕτως, ὥστε οὔτε ὁ Παπᾶς, οὔτε ὁ βιβλιοπώλης νὰ διευθύνῃ τὴν τύχην τοῦ διδασκάλου. Τοῦτο δύναται νὰ κατορθωθῇ, ἂν ὅλοι οἱ διδάσκαλοι συνερχόμενοι κατὰ τὰς διακοπὰς ἐνταῦθα συνεδριάσωσιν ἅπαξ ἢ δὶς καὶ εὕρωσι τὸ κατάλληλον μεταξύ των πρόσωπον, ὅπερ νὰ εἶναι ζηλωτὴς καὶ εἰλικρινὴς, καὶ διορίσωσιν αὐτὸ διευθυντὴν τοῦ εἰρημένου γραφείου καταβάλλοντες πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπαλληλίας ἐλάχιστον ποσὸν ἕκαστος, πολὺ ὀλιγώτερον παρ'ὅσον ἱεροκρυφίως δίδει εἰς τὸν Παπᾶν ἢ εἰς τὸν βιβλιοπώλην ἢ καὶ ἄλλους* **καλοθελητάς** *των ὡς μεσιτείαν. Τοῦτο εἶναι τὸ ἄριστον μέτρον·* **σύνδεσμοι** *καὶ* **ἑνώσεις** *διδασκαλικαὶ φαίνεται ἐκ τῆς πείρας τοὐλάχιστον ὅτι δὲν εἶναι προωρισμέναι νὰ προκόψωσιν.*

— Ἠγγέλθη ἡ ἔκδοσις Συνοπτικῆς Ἱστορίας καὶ Τοπογραφίας τῆς Λέσβου ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμ. Οἰκονόμου Σταύρου Τάξη. Τὸ βιβλίον τοῦτο μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδός του, δύναται πολὺ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τοὺς καταγινομένους καὶ ἐνδιαφερομένους εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ὡραίας νήσου. **Τὸ συνιστῶμεν ἐκθύμως. Τιμᾶται** *7 1)2 μόνον χρύσια, πωλούμενον εἰς τὸ γνωστὸν βιβλιοπωλεῖον τοῦ κ. Ἐμμ. Σαρηγιάννη.*

— Ἐξεδόθη ἡ καὶ ὑφ' ἡμῶν προαγγελθεῖσα Ὑγιεινὴ τῶν Οἰκογενειῶν τοῦ λαμπροῦ μας φίλου καὶ διακεκριμένου ἰατροῦ **κ. Δ.** *Χρηστάκη. Τὸ βιβλίον τοῦτο καλλιτεχνικῶς ἐκτετυπωμένον καὶ ἐπὶ ἀρίστου χάρτου εἶναι ὠφελιμώτατον διὰ πᾶσαν οἰκογένειαν, εἰς τὴν ὁποίαν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς πρὸς πρόληψιν πάσης ἀσθενείας. Τιμᾶται ἀντὶ γρ. 10 καὶ πωλεῖται εἰς τὰ γραφεῖά μας.*

— Ὑπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ καταστήματος Π. Ἀγγελίδου καὶ Σας ἐξεδόθησαν μετὰ τῆς πρεπούσης φιλοκαλλίας ὁ «Παιδικὸς Κῆπος», ἀναγνωσματάριον, ὑπὸ Ἰω. Μαγκριώτου, καὶ «Ἑλληνικὴ Ἱστορία», ὑπὸ Δ. Χαμουδοπούλου δ. φ. Καὶ τὰ δύο βιβλία προωρισμένα διὰ τὰς ἀστικὰς σχολὰς, διακρίνονται διὰ τὴν καλὴν κατάταξιν τῆς ὕλης, διὰ τὸ εὔληπτον καὶ καλλιπεὲς τῆς γλώσσης καὶ ἐν γένει διὰ τὸ εὐμέθοδον αὐτῶν. Τὰ συνιστῶμεν ἐκθύμως εἰς τὰς διαφόρους κοινότητας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Καν ***Εὐρυδίκην, Μάλτεπε.*** *— Ἀναμφιβόλως τὸ θέμα σας εἶναι ὡραῖον. Δυστυχῶς ὅμως δὲν τὸ διεπραγματεύθητε καλῶς. Εἰμπορεῖ μάλιστα νὰ εἰπῇ κανεὶς ὅτι τὸ διεπραγματεύθητε πολὺ κακῶς. Δὲν ἔχετε φυσικὴ σειρά. Ἡ ἀκαταστασία ἀρχίζει μὲ τὴν πρώτην λέξιν καὶ νομίζει τις ὅτι δὲν τελειώνει οὔτε καὶ μὲ τὴν τελευταίαν. Νὰ τὸ ξαναχύσετε. Θὰ γίνῃ κάτι ὡραῖον.*

Καν ***Ε. Χαρταλιμήν.*** *— Ἔχετε δίκαιον, ὁ φίλος Φωτεινὸς παρέλειψε τὸ φιλολογικόν του ὕφος ἀπὸ μετριοφροσύνην. Δημοσιεύομεν ἐδῶ τὸ στελλόμενον, ἵνα συμπληρώσωμεν τὸ χρονογράφημά του, τὸ ὁποῖον τιτλοφορεῖ: Τὸ* ***"Υφος τῶν συγγραφέων μας.*** *Ὁ κ. Δ. Π. Φωτεινὸς ὅταν πρὸ ἑνδεκαετίας ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν «Φιλολογικὴν Ἠχὼ» τὸ* ***"Υφος τῶν συγγραφέων μας*** *δὲν εἶχεν οὔτε ὑπηρέτην, οὔτε ὑπηρέτριαν ὁ δύστυχος καὶ διὰ τοῦτο περαίνων τὸ χρονογράφημά του ἐκάλεσε τὶς παντούφλες του νὰ ἔλθουν δημητροειδῶς. Ἀλλ' εἴδομεν μετ' ἐκπλήξεως ὅτι καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἐξασέλιδον φύλλον τῆς «Προόδου», εἰς τὴν ὁποίαν τὸ χρονογράφημά του ἐκεῖνο ἐδημοσιεύθη συμπληρωμένον, ἐπαναλαμβάνει τὴν ἰδίαν φράσιν, δηλαδὴ ἐκάλεσε τὰς παντούφλας του νὰ ἔλθουν δημητροειδῶς, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ διατάξῃ ὄχι τὸν ὑπηρέτην του, διότι τοιοῦτον πράγματι δὲν ἔχει, ἀλλὰ τὴν δεκαπενταέτιδα ροδοκόκκινον ὑπηρέτριάν του, ἡ ὁποία φαίνεται πάντοτε πρόθυμος εἰς τὴν κλήσιν του (ὄχι κλίσιν του γιὰ τὸ Θεό). Λοιπὸν ἠδύνατο πολὺ καλὰ νὰ γράψῃ ὡς κατακλεῖδα τοῦ χρονογραφήματος τοιουτοτρόπως: Δὲν εἶστε τέτοιες ἐσεῖς! ποῦ νὰ εἶστε τέτοιες παντόφλες μου μυρωμένες; Ποῦ εὑρήκατε ἐσεῖς τὴ μυρωδιὰ τὴν ἀμύριστη, ποῦ ηὕρατε ἐσεῖς τὸν ποδαρικὸν παλμόν; Αὐτὰ ὅλα ἐγὼ σᾶς τὰ ἔδωκα. Ἐσεῖς δὲν τὰ εἴχατε. Ἐσεῖς ἔχετε μονάχα τὴν ὁμορφιὰ τὴν ἀλησμόνητη, ποῦ σᾶς τὴν ἐκέντησαν τὰ χέρια κάποιας ροδοκόκκινης . . . Καὶ σᾶς λατρεύω, ἀγαπητὲς παντούφλες, παντούφλες θεοκέντητες, μὰ, ἐσεῖς, κάθεστε ἀκίνητες ἐκεῖ καὶ σκληρὲς σὰν τὰ μάρμαρα τοῦ Παρθενώνα. —"Ω! Ἀθηνᾶ—ἡ Ἀθηνᾶ ἔρχεται μ' ἓν παρθενικὸν μειδίαμα ἐπὶ τῶν ἀφιλήτων της χειλέων—φέρε τὶς παντούφλες μου, ποῦ δὲν εἶταν ἔτσι καὶ ἐγὼ τὶς ἔκανα ὅπως τὶς βλέπεις, ποῦ ἐγὼ τὶς χάρισα τὸ μύρο καὶ τὸν ποδαρικὸ παλμό; ὦ Ἀθηνᾶ, φέρε τὶς παντούφλες μου».*

(Δ. Π. Φωτεινός, Πυγμαλίων)

Κον ***Α. Δ.*** *— Ἡ ὁμοιότης εἶναι πολὺ σκανδαλώδης. Ναί, δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ὁ τάδε καὶ ὁ τάδε ἐπηρεάσθησαν ἀπὸ τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα καὶ ἔγραψαν μερικοὺς στίχους, ἀλλὰ μόνον ἐπηρεάσθησαν, δὲν ἀντέγραψαν ὅπως κάμνετε σεῖς. Ἄλλως τε ἐκεῖνοι ἐδημιούργησαν ἔργα δυνάμενα εὐχαρίστως νὰ ἀναγνωσθοῦν, σεῖς ὅμως τί ἐκάματε; Στίχους τραγελαφικούς.*

Κον ***Χ. Χ. Χ.*** *— Τὸ διήγημά σας εἶναι ἀνάξιον δημοσιεύσεως. Ἐνεθαρρύνθητε, φαίνεται, καὶ μᾶς ἐστείλατε ἀπὸ μερικὰ ποῦ εἴδατε δημοσιευόμενα. Καὶ ἐκεῖνα βέβαια δὲν ἔπρεπε νὰ δημοσιευθοῦν, ἀλλά . . . ἐνίοτε ἡ ἀνάγκη καὶ τί δ ν κάμνει. Νὰ ἐξακολουθήσετε ὅμως νὰ γράφετε, ἴσως μίαν ἡμέραν μᾶς κάμετε νὰ βγοῦμε ψεῦσται. Μήπως τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ Οὐγκώ, ὅσον θόρυβον καὶ ἂν ἔκαμε δικαιολογεῖ τὰ ἔργα τῆς ἀκμῆς του; Γράφετε λοιπόν.*

Κον δ. φ. Πέραν.— Διὰ τὴν παραγωγὴν τῆς λέξεως ***διαγουμί-***

ζω δυστυχῶς γλωσσολόγοι δὲν εἴμεθα, δυνάμεθα ὅμως νὰ λύσωμεν τὴν ἀπορίαν σας χάρις εἰς τὸν φίλον ἡμῶν καὶ δόκιμον γλωσσολόγον κ. Μ. Φιλήνταν ὁ ὁποῖος ἐρωτηθεὶς πολὺ προθύμως μᾶς ἔδωκε τὴν κατωτέρω ἐξήγησιν :

Τὸ **διαγουμίζω** *οὐδόλως εἶναι τὸ ἀρχαῖον* **διακομίζω**, *ὡς ἐνόμιζον οἱ ἀρχαιότεροί μας καὶ ὡς παραδέχεται καὶ ὁ κ. Χατζηδάκης, διότι τὸ* **ο** *ἠμποροῦ βεβαίως νὰ γίνει* **ου** *ἀπὸ τὴν γειτονίαν τοῦ πρὸ αὐτοῦ λαρυγγικοῦ* **κ** *δηλ.* **διακουμίζω** *(πρβλ.* **κουδούνι, κουνούπι, σκουλλὶ**-*σκόλλυξ*-*κτλ.) ἀλλὰ δὲν ἐξηγεῖται ὁ λόγος τῆς τροπῆς τοῦ* **κ** *εἰς* **γ**, *οὔτε τὸ νόημα διαγουμίζω= λεηλατῶ. Λοιπὸν τὸ* **διαγουμίζω** *εἶναι ἀπὸ τὸ τουρκικὸν* **γιάγμα**, *τὸ ὁποῖον μὲ τὴν ἐπένθεσιν τοῦ* **ου** *γίνεται* **γιάγουμα** *(πρβλ. (ἰ)γδὶ*-**γουδί**, *γλανὶς*-**γουλιανός**, *γρωνὰς*-**γουρούνα** *(ὑ)γρὸς*-**γουρὸς** *ἐν Κυζίκῳ κτλ.), ἐκ τούτου ρῆμα* **γιγουμίζω**=*κάμνω γιάγμα. Τὸ* **δ** *εἰς τὴν ἀρχὴν εἶναι ἀπὸ παρετυμολογίαν, ὅπως δηλ. εἶπον :* **οἴαξ**-**δοιάκι** *παρετυμολογοῦντες ἀπὸ τὸ* **διοικῶ**, *Γιακουμὴς*-**Διακουμὴς** *ἀπὸ τὸ* **διάκος**, *γιασάκι*-**διασάκι** *ἀπὸ τὸ* **διάταγμα** *κτλ. τοιουτοτρόπως εἶπαν καὶ γιαγουμίζω*-**διαγουμίζω** *ἀπὸ τὸ* **διαρπάζω**.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα (aqqartement) ἐν τῷ χανίῳ τοῦ κ' Δ. Γεωργιάδου, εὐρισκομένῳ ἐν Ταζεμίῳ, ὁδῷ Βαλιδὲ Τσεσμέ. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

Τὸ ἐξαγωγικὸν γραφεῖον τοῦ κ. ΝΙΚΟΛ. Δ. ΣΚΑΛΙΑΡΗ ἐν Πόλει Κατερτζόγλου Χάν ἀρ. 72.

Ζητεῖ κατ' εὐθείαν ἀνταποκριτὰς ἐξ Ἀνατολῆς δι' ἀγορὰς λαγοδερμάτων, κιτρέδων, καὶ ἐν γένει παντὸς εἴδους ἀνατολικῶν προϊόντων δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ ἐπὶ προμηθείᾳ.

***Τὸ καλλιτεχνικὸν ἐργοστάσιον τοῦ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΒΔΕΛΗ**, κείμενον εἰς Ταρλάμπαση, ὁδὸν Ἐγρῆ Σοκάκ, ἀρ. 32, ἀναλαμβάνει παντὸς εἴδους ζωγραφικήν, οἷον ταμπελῶν, προσωπογραφῶν, εἰκόνων κτλ. ἀντὶ ἐλαχίστης τιμῆς.*

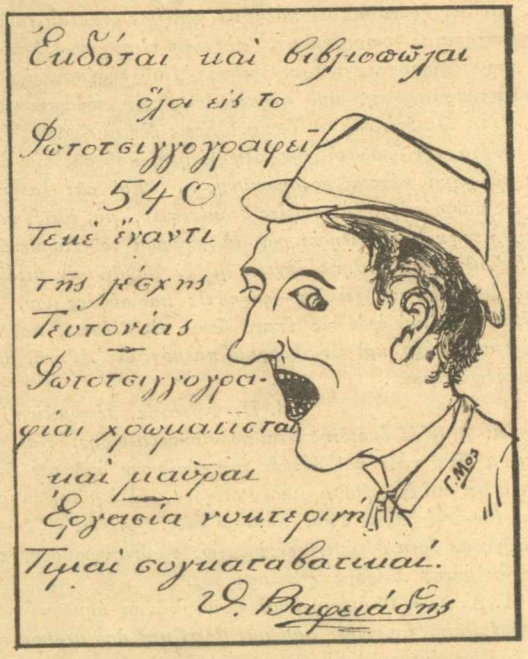

Γ. ΑΡΓΥΡΙΔΗΣ Μεγάλη ὁδ. Πέραν 305.

Ράπτης διὰ κυρίας πρώην chef *τοῦ Ἐξαπορίτου. Ἐκτέλεσις ταχεῖα, καὶ καλλιτεχνική. Εἰδικὸς διὰ κοστοὺμ ταγιέρ. Συστήνεται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὸν «Ἐπικαιρον».*

Ὅλοι στὴν Ἀθηναϊκὴν Ἀγορὰν τοῦ κ. Κοσμᾶ.
Μεγάλη Ὁδ. τοῦ Πέραν παραπλεύρως τοῦ Λουξεμβούργου.
ΟΛΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗΝ ΑΓΟΡΑΝ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΠΑΝΤΟΥ
ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ
ΚΙΜΩΝΟΣ ΜΠΕΛΛΑ
Τὸ μόνον Ἑλληνικὸν

Ἐμβατήριον Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.
Capiccio per Pianoforte.
Charlotta, *(πόλκα).*

Ἐξεδόθησαν :
Πόνος ψυχῆς *(νυκτωδία).*
Ἀποχαιρετισμός, *(ᾄσμα).*
Χορὸς Συλφίδων, *(βάλς).*

Μουσικὸν Περιοδικὸν
Περιλαμβάνον
ἔργα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὁμογενοῦς καλλιτέχνου.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗ
ΕΝ ΚΩΝΤΑΝΤΙΟΥΠΟΛΕΙ

22 — Γιουκσὲκ Καλδιρίμ, — 22.

Παντὸς εἴδους βιβλία νέα καὶ μεταχειρισμένα· βιβλία σπάνια ἐξηντλημένα, δυσεύρετα κ.τ.λ.— Προμήθεια οἱουδήποτε βιβλίου ἐπὶ παραγγελίᾳ καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. — Ἀγορὰ βιβλίων διαφόρων νέων ἢ μεταχειρισμένων καθὼς καὶ ὁλοκλήρων βιβλιοθηκῶν. — Ἐγγραφὴ συνδρομητῶν εἰς ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ περιοδικά. — Ἐργασίαι τυπολιθογραφικαὶ καὶ βιβλιοδετικαί, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΟΛΟΙ εἰς τὴν ἀποθήκην γαιανθράκων **ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ Ν. ΛΙΑΡΟΥ**, *ἐν Οὖν-Καπάν, Τουφεκχανέ, ἀριθμ. 49.*

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ἐν Ταταούλοις, ἐν ὁδῷ Σακᾶ, παρὰ τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον, οἰκία διόροφος, μὲ θαυμασίαν θέαν καὶ ἐξοχικωτάτη, περιλαμβάνουσα αὐλήν, φρέαρ καὶ εἰς τὸν ἄνω ὄροφον δύο εὐρύχωρα δωμάτια. Ἔχει δύο χονδροὺς τοίχους τῆς πυρκαϊᾶς ἐκ λίθων. Πρὸ αὐτῆς θὰ διέρχεται ἡ γραμμὴ τῶν τροχιοδρόμων, τῆς ὁποίας ἡ κατασκευὴ ἤρξατο ἤδη. Τιμὴ αὐτῆς 80 ὀθωμανικαὶ λίραι Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Ἐπικαίρου».

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΙΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.